

Rebut: 14-XII-2010
Acceptat: 14-II-2011

LES COMBINACIONS DE CLÍTICS PRONOMINALS EN ELS DIALECTES CATALANS

Maria Pilar PEREA
Universitat de Barcelona

Les descripcions dialectals s'han centrat tradicionalment en l'estudi i anàlisi d'aspectes fonètics i lèxics, atesa la seva relativa facilitat d'enquestació. Elements de tipus morfològic i sintàctic presenten més dificultats en relació amb l'obtenció de les dades i per aquest motiu es compta amb pocs repertoris complets d'aquestes característiques. Antoni M. Alcover, en «La flexió verbal en els dialectes catalans», ja va oferir una mostra prou representativa de formes imperatives dels verbs *ajupir*, *anar*, *dir*, *doldre*, *haver*, *morir*, *moure* i *plànyer* seguides de clítics pronominals (cf. Perea 2011). Altres informacions complementàries, i fins ara inexplorades, es troben en el seu treball «Estudis de Sintaxis dialectal catalana», editat el 1916, en dues parts, en el tom IX del *Bolletí del diccionari de la llengua catalana* (11-37 i 49-63). Es tracta del recull més complet que s'ha publicat fins ara relacionat amb les formes pronominals simples i les combinacions dobles i triples, proclítics i enclítics, enregistrades en diferents indrets del domini lingüístic català entre els anys 1900 i 1922. Per a aquest treball, ambdós materials s'han completat amb les dades que apareixen en els 65 quaderns de camp del dialectòleg que s'han conservat. De tot plegat ha resultat un conjunt de 3.870 registres. S'ha prescindit, però, de les formes simples i de les combinacions ternàries, fet que ha reduït la xifra a 1.449 formes recollides en 398 localitats. L'objectiu és analitzar morfofonològicament el comportament de les combinacions pronominals binàries de primera, segona i tercera persones del singular i del plural i estudiar les alteracions que poden experimentar quan els pronoms es troben en posició proclítica o enclítica amb les formes verbals.

El treball es divideix en cinc parts: en la primera, es descriuen breument els materials; en la segona, es presenten morfofonològicament les formes simples, que serveixen de base per formar les combinacions binàries; en la tercera, s'analitzen les estructures pronominals de les combinacions dobles obtingudes de les dades d'Alcover; en la quarta, se sintetitzen els resultats obtinguts; en la cinquena, s'expliciten les conclusions.

1. DESCRIPCIÓ DELS MATERIALS

El corpus pronominal objecte d'estudi s'ha bastit amb tres tipus de materials: en primer lloc, amb les dades que apareixen en el treball d'Alcover «Estudis de Sintaxis dialectal catalana», on es descriuen de manera ordenada els materials obtinguts en les diverses eixides filològiques que el dialectòleg havia efectuat fins l'any 1914. El treball es divideix en tres parts: en la primera, s'estudien els clítics pronominals que precedeixen i posposen el verb. Aquesta part, al seu torn, es divideix en tres apartats: en el primer, es descriuen els pronoms de 1a i 2a persones del singular i del plural, els de 3a persona i les formes *en*, *ho* i *hi* en posició proclítica; en el segon, es fa referència a l'atonicitat o tonicitat de les partícules pronominals;¹ en el tercer, s'analitzen els mateixos pronoms que en l'apartat primer, però en posició enclítica. La segona part incideix en els efectes d'elisió que els clítics pronominals tenen sobre les formes verbals en diferents contextos: la pèrdua de la *-r* d'infinitiu, del morf de 1a persona del plural /m/ de l'imperatiu, del morf /w/ de la 2a persona del plural de l'imperatiu; de la *-t* del participi o la simplificació del grup consonàntic *-nt* del gerundi en contacte amb els pronoms *hi* o *ho*; i també remarca les modificacions formals que determinades desinències poden experimentar, com ara l'alteració de *-eix* de la 2a persona del singular dels imperatius de la 3a conjugació incoativa a Mallorca (*segueix-me* > *seguim*). En la tercera part s'analitzen les combinacions pronominals en posició proclítica i enclítica.

El conjunt de les dades del treball alcoverià reuneix 1.360 registres, que han estat introduïts, ordenats i classificats en una base de dades, sense alterar-ne l'ortografia original. Atès que els materials provenen de les eixides filològiques, aquests s'han completat amb els registres pronominals que s'inclouen en els 65 quaderns de camp que s'han localitzat fins ara. D'aquesta manera, la base de dades s'ha enriquit amb 2.300 registres més, la majoria dels quals coincideixen amb els exemples aportats en el treball d'Alcover. Altres, però, mostren discrepàncies formals en relació amb la seqüència que el registre il·lustra; així, «*eixos llibres no'LS HO vam donà*» vs. «*exos llibres (a ells) no'ls ho vam voler donar*» (Castelló de la P., [Quadern] VII (1902)); «*anire allà i ELZ-I diré que venguin*» vs. «*quant els vegi, els-hi diré allò*» (Caldes de Malavella, Llibreta VIII (conj.) (1909-1921)) o «*per du'LZ-E, torna*» vs. «*per dú'ls-e (durlós)*» (Reus, Q VIII (1902)). Alguns registres dels quaderns afegeixen entre parèntesis informacions aclaridores («en anassen (anarsen)» (Alcoi; Q IV (1901-1903)) o després de dos punts («pose-se'n» (Gandia; Q IV (1901-1903)*).² Molt sovint, s'hi recull informació fonètica («[j]ɔ m'[ə]dz[ə] k[ɔ]k (elze me)», Alcúdia, Q III (1920)), que, en alguns casos, no sempre, es reproduïx en el treball publicat al BDLC (*es ciurons per menjar-LOS-SE* [mənʒərlotsə], *han d'esser ben cuits* (Mallorca, fora Alcúdia)).

1. No es pren en consideració, per manca d'espai, en aquesta descripció, la qüestió de la tonicitat dels clítics pronominals.

2. L'asterisc indica que aquest registre dels «Estudis de Sintaxis dialectal catalana» també es troba en el quadern de camp indicat.

Dels quaderns alcoverians, sols 40 inclouen informacions pronominals, i, concretament, 31, combinacions binàries. Per no allargar la presentació dels registres, en relació amb el quadern on es troben, s'ha fet constar l'equivalència numèrica que s'indica en nota a peu de pàgina.³

En darrer lloc, també s'han utilitzat les dades que apareixen en «La flexió verbal» corresponents al mode imperatiu dels verbs següents: *ajupir, anar, dir, doldre, haver, morir, moure* i *plànyer*, quan es troben seguits de clítics pronominals. Amb aquesta informació la base de dades ha augmentat amb 216 registres més, fent-ne un total de 3.870. D'aquests, que contenen formes simples, combinacions binàries i ternàries, sols s'han estudiat les segones, que comprenen 1.449 formes.⁴

2. L'ESTRUCTURA MORFOLÒGICA DE LES FORMES PRONOMINALS SIMPLES

La taula 1 mostra la interpretació fonològica dels clítics pronominals d'acord amb Bonet (2002: 943 i ss):

TAULA 1

1a pers. sing.	/m/	EM <i>veuen</i>	M' <i>arriba</i>	<i>comprar</i> -ME	<i>veure</i> 'M
1a pers. sing.	/t/	ET <i>diuen</i>	T' <i>acostes</i>	<i>trobar</i> -TE	<i>atura</i> 'T
1a pers. sing.	/n+z/	ENS <i>veurem</i>	ENS <i>acompanyeu</i>	<i>visitar</i> -NOS	<i>moure</i> 'NS
2a pers. sing.	/w+z/ o /u+z/	US <i>baralleu</i>	US <i>aprecieu</i>	<i>acompanyar</i> -VOS	<i>veure</i> -US
Ac. masc. sing.	/l/	EL <i>compren</i>	L' <i>agafaren</i>	<i>tancar</i> -LO	<i>mira</i> 'L

3. Les equivalències són les següents: Quadern I (1900) = 1; Quadern II (1901) = 2; Quadern III (1901) = 3; Quadern V (1901) = 4; Quadern IV (1901-1903) = 5; Quadern VI (1902) = 6; Quadern VII (1902) = 7; Quadern VIII (1902) = 8; Quadern IX (1902) = 9; Quadern X (1902) = 10; Quadern XI (1902) = 11; Quadern XV (1902) = 12; Quadern XVI (1902) = 13; Quadern XVII (1902) = 14; Quadern XXIV (1903) = 15; Quadern XXVI (1903) = 16; Quadern XII (1906) = 17; Quadern XIII (1906) = 18; Llibreta VIII (conj.) (1909-1921) = 19; Quadern XIV (1917) = 20; Quadern I (1917-1918) = 21; Quadern II (1918) = 22; Quadern III (1920) = 23; Llibreta II (1921) = 24; Llibreta VI (1921) = 25; Llibreta XXIX (1921) = 29; Quadern IV (1921) = 30; Quadern VI (1921) = 31; Quadern XIII (1921) = 32; Quadern XXIII (1921) = 35; Quadern XXIV (1921) = 36.

4. La procedència dels materials es distingeix de la manera següent: *a)* les seqüències en cursiva amb els pronoms en versaleta corresponen a les formes incloses en els «Estudis de Sintaxis dialectal catalana»; *b)* les seqüències en rodona amb algun element transcrit fonèticament mostren les informacions provinents dels quaderns de camp; *c)* les seqüències del verb més clítics en transcripció fonètica corresponen a les dades de «La flexió verbal en els dialectes catalans».

TAULA 1 (Continuació)

Ac. masc. pl.	/l+z/	ELS <i>ven</i>	ELS <i>agafa</i>	<i>acompanyar</i> -LOS	<i>creure</i> 'LS
Ac. fem. sing.	/l+a/	LA <i>toqueu</i>	L' <i>entén</i>	<i>pren</i> -LA	<i>escriure</i> -LA
Ac. fem. pl.	/l+a+z/	LES <i>feren</i>	LES <i>visita</i>	<i>trobar</i> -LES	<i> vendre</i> -LES
Neutre	/o/ o /u/	HO <i>volia</i>	HO <i>enviava</i>	<i>dir</i> -HO	<i>veure</i> -HO
Datiu sing.	/l+i/	LI <i>diré</i>	LI <i>obre</i>	<i>fer</i> -LI	<i>paga</i> -LI
Datiu pl.	/l+z/	ELS <i>diré</i>	ELS <i>obre</i>	<i>fer</i> -LOS	<i>paga</i> 'LS
Partitiu	/n/	EN <i>fogiren</i>	N' <i>oferí</i>	<i>enviar</i> -NE	<i>compra</i> 'N
Locatiu	/i/	HI <i>cercava</i>	HI <i>arribà</i>	<i>anar</i> -HI	<i>veure</i> -HI
Reflexiu	/s/	ES <i>vestia</i>	s' <i>obre</i>	<i>rentar</i> -SE	<i>ofendre</i> 's

Bonet (2002), però, no explicita les representacions fonològiques dels pronoms de 1a i 2a persones del plural,⁵ del pronom neutre ni del locatiu. Una part d'aquestes informacions es poden recuperar de Viaplana (1980), de Viaplana i Lloret (1996) i de Bonet i Lloret (2005)), els quals postulen /o/ (o /u/) i /i/ per a *ho* i *hi*, respectivament; i /n+z/ i /w/⁶ per a les primeres i segones persones. Aquest treball, però, replantejarà, a la llum del conjunt de dades alcoverià, les propostes de representació fonològica del pronom de 2a persona del plural. Alcover ja havia detectat en totes dues persones nombroses variants: *nos, nus; mos, mus; mo, mu; ens* [əns], *enz e* [ənzə]; *vos, vus; vo, vu; eus* [əws], *eus-e* [əwzə], *us*; i sembla difícil poder postular una sola forma per a cada persona.

Atès que es tracta de formes basades en l'estàndard, òbviament en la taula no apareixen, entre altres, les realitzacions dialectals *mos* o *vos* en posició proclítica, les formes diftongades del neutre *ho* ([ə/ew]) o del locatiu *hi* ([ə/εj]) o la solució analògica *lis* per al datiu plural. Tampoc no s'hi recull el desplaçament de l'accent que s'esdevé en balear ni el canvi d'ordre pronominal que té lloc en mallorquí. Les dades que s'examinaran a continuació, malgrat que no són exhaustives, configuren globalment una panoràmica prou diferent de les solucions de l'estàndard. Amb tot, com es podrà comprovar, les variants sovint responen a l'aplicació de processos prou sistemàtics que s'indicaran en efectuar l'anàlisi i se sintetitzaran en l'apartat 4.

5. Per a la 2a persona del plural, Bonet (2002: 971) suggereix /w/, però es refereix solament a la realització d'*us* i no de *vos*.

6. Bonet i Lloret (2005: 50) postulen l'existència de dues formes al·lomòrfiques: /us/ a començament del grup pronominal i /ws/ arreu.

3. ANÀLISI MORFOLÒGICA DELS CLÍTICS PRONOMINALS ENCLÍTICS I PROCLÍTICS EXTRETS DE LES DADES D'ALCOVER

L'anàlisi es basa en les formes pronominals binàries extretes de les dades d'Alcover, que es presentaran d'acord amb les estructures que apareixen en la taula 2.

TAULA 2. Estructures pronominals dobles

ME'N C ⁷	ME N' V	C/W-ME'N	V-ME'N
M'HI C	M'HI V	C/W-M'HI	V-M'HI
M'HO C	M'HO V	C/W-M'HO	V-M'HO
ME'L C	ME L'V	C/W-ME'L	V-ME'L
ME'LS C	ME'LS V	C/W-ME'LS	V-ME'LS
ME LA C	ME L'V	C/W-ME-LA	V-ME-LA
ME LES C	ME LES V	C/W- ME-LES	V-ME-LES
TE'N C	TE N'V	C/W-TE'N	V-TE'N
T'HI C	T'HI V	C/W-T'HI	V-T'HI
T'HO C	T'HO V	C/W-T'HO	V-T'HO
TE'L C	TE L'V	C/W-TE'L	V-TE'L
TE'LS C	TE'LS V	C/W-TE'LS	V-TE'LS
TE LA C	TE'L V	C/W-TE-LA	V-TE-LA
TE LES C	TE LES V	C/W-TE-LES	V-TE-LES
ENS EN C	ENS N'V	C/W-NOS-EN	V'NS-EN
ENS HI C	ENS HI V	C/W-NOS-HI	V-NOS-HI
ENS HO C	ENS HO V	C/W-NOS-HO	V'NS-HO
ENS EL C	ENS L'V	C/W-NOS-EL	V'NS-EL
ENS ELS C	ENS ELS V	C/W-NOS-ELS	V'NS-ELS
ENS LA C	ENS L'V	C/W-NOS-LA	V'NS-LA
ENS LES C	ENS LES V	C/W-NOS-LES	V'NS-LES
US EN C	US N'V	C/W-VOS-EN	V'US-EN
US HI C	US HI V	C/W-VOS-HI	V-US-HI
US HO C	US HO V	C/W-VOS-HO	V-US-HO
US EL C	US L'V	C/W-VOS-EL	V-US-EL
US ELS C	US ELS V	C/W-VOS-ELS	V-US-ELS
US LA C	US L'V	C/W-VOS-LA	V-VOS-LA
US LES C	US LES V	C/W-VOS-LES	V-VOS-LES
LI'N C	LI N'V	C/W-LI'N	V-LI'N
LI HO C	LI HO V	C/W-LI-HO	V-LI-HO
LI'L C	LI L'V	C/W-LI'L	V-LI'L
LI'LS C	LI'LS V	C/W-LI'LS	V-LI'LS
LI LA C	LI L'V	C/W-LI-LA	V-LI-LA
LI LES C	LI LES V	C/W-LI-LES	V-LI-LES

7. Les lletres abreujades que apareixen en el text equivalen a c (consonant), v (vocal), i (infinitiu, sense pronúncia de la -r final); IR (infinitiu, amb pronúncia de la -r final), w (semivocal).

TAULA 2. Estructures pronominals dobles (*Continuació*)

ELS EN C	ELS N'V	C/W-LOS-EN	V'LS-EN
ELS HO C	ELS HO V	C/W-LOS-HO	V'LS-HO
ELS EL C	ELS L'V	C/W-LOS-EL	V'LS-EL
ELS ELS C	ELS ELS V	C/W-LOS-ELS	V'LS-ELS
ELS LA C	ELS L'V	C/W-LOS-LA	V'LS-LA
ELS LES C	ELS LES V	C/W-LOS-LES	V'LS-LES

Es tracta de les combinacions de primera i segona persones del singular (ME i TE) i del plural (ENS i VOS) amb els pronoms EN, HI, HO, EL, ELS, LA i LES. Pel que fa a les terceres persones, es parteix en un primer moment de les combinacions del datiu (LI i ELS) amb l'acusatiu (EL, ELS, LA, LES), que es corresponen amb les solucions valencianes, per bé que també es farà referència a les formes corresponents a l'estàndard (taula 3), que suposen, quan el datiu és singular, com és ben sabut, un canvi formal del pronom corresponent (li → hi) i una alteració de l'ordre sintàctic esperat:

TAULA 3. Estructures pronominals d'acusatiu + datiu singular pròpies de l'estàndard central

N'HI C	N'HI V	C/W-N'HI	V-N'HI
L'HI C	L'HI V	C/W-L'HI	V-L'HI
ELS HI C	ELS HI V	C/W-LOS-HI	V'LS-HI
LA HI C	LA HI V	C/W-LA-HI	V-LA-HI
LES HI C	LES HI V	C/W-LES-HI	V-LES-HI

En les graelles que apareixen en els apartats següents, la primera filera mostra les quatre formes que els pronoms poden adoptar, segons la posició proclítica i enclítica i segons que el verb comenci en consonant (C) o en vocal (V), o que acabi en consonant (IR (infinitiu), nasal bilabial (M) o semivocal (W) o en vocal (V)). En les fileres següents s'indiquen, sense ombrejar, les formes coincidents amb l'estàndard i, ombrejades, les variacions formals o estructurals que es poden produir. Aquestes darreres són les que es comentaran, sistematitzant-ne els fenòmens. Cal tenir en compte, però, que cal remuntar-se en alguns casos a les representacions de les formes simples per justificar algunes de les variants. En l'encapçalament de l'apartat es postulen les corresponents formes fonològiques dels pronoms. En nota a peu de pàgina s'inclouen altres solucions dialectals que compleixen les característiques indicades.

3.1. ELS PRONOMS ME I TE I LES COMBINACIONS AMB ALTRES PRONOMS

3.1.1. ME + NE [m/ + /n/] / TE + NE [t/ + /n/]

ME'N C	ME N'V	TE'N C	TE N'V	IR ME'N	V-TE'N	C-TE'N	I/V-ME'N
me'n vaig ⁸	me n'enric ⁹			recordar- me'n ¹⁰	du-te'n ¹¹	vés-te'n ¹²	donà-me'n ¹³ dóna-me'n ¹⁴
				a) C-ME-NE	a) V-TE-NE		a) I/V-ME-NE
				digues-me-ne	recorda-te-ne		anà-me-ne faci-me-ne
						b) C-TE-TE'N	
						vés-te-te'n	

a) Inserció d'una vocal perifèrica en posició enclítica ('N → NE): *recòrdatene* (Benidorm, 29); *anàmene* (S. Joan d'Alacant, 6*);¹⁵ *portà-ME-NE* (la Pobla de S.); *faci-ME-NE venir un!* (Canet de Rosselló); *digues-ME-NE un!* (Ceret, 11*).

b) Repetició de clíctic: *vés-te-te'n* (Tossa de M., Lloret de M.).

8. Altres casos: *me'n vai* (Banyuls de la Marenda, 9); *m'en vay* (Camp de Tarragona, Vilafranca del P., 17); *me'n nirà* (Barcelona, 23), *me'n vai empenedí* (Sort, 14), *me'n vatx* (Falset, 22); *me'n 'nirà* (S. Josep de sa Talaia, 20); *ja ME'N duràs un* (tot Mallorca); *me'n torno* (Alcalà de X., 3).

9. Altres casos: *jo no me'n enrik!* (Alcúdia, 23); *ME N'arrambaràs tres* (Mallorca); *me n'aflux* (Xàtiva, 7). En aquesta estructura s'inclou la inversió del rossellonès en combinar-se l'infinitiu amb els pronoms: *cun faré per m'en anar?* (Canet de R., 17).

10. Altres casos: *per recordarmen* (Vila-real, 3).

11. Altres casos: *vé-te'n* (Bonansa, Isavarre, Alòs d'Àneu, Esporles, Palma, Manacor, Felanitx, Binissalem); *per dúte'n* (la Pobla de S., 13); *dole-te'n* (Mieres).

12. Altres casos: *dol-te'n* (Amer); [dòltón] (Pollença); *ves-te'n* (Alòs d'Àneu, Isavarre, Tamarit de L.; Organyà, Tremp, Benavarrí, S. Salvador de Toló, Ponts, Balaguer, Cervera, Bellpuig d'U., Lleida, S. Martí de Riucorb, Fraga, la Granadella, Gandesa, Tortosa, Llucena, Sagunt (Morvedre), Llíria, València, la Pobla de S.); Falset, Calaceit, Morella, Vinaròs, Benassal, Alcalà de X., Castelló de la P., Sueca, Gandia, Benigànim, Pego, Patró (Vall de Gallinera), Cocentaina, Benissa, Tàrbena, Alcoi, Biar, la Vila Joiosa, Monòver, Alacant, Elx; Tarragona, Binissalem, S. Mateu d'Aubarca); *ves-té'n* (Alaior; Ciutadella, Ferreries, es Migjorn G.; Sa Pobla, Sóller, S. Margalida, Artà, Esporles, Palma, Manacor, Felanitx).

13. Altres casos: *pa doná-me'n* (Elx, 21).

14. Altres casos: *dón[ə]m[ə]n* (Tarragona, 22); *done-ME'N* (Alcoi); [ə]n bols de figues? *dum[ə]n!* (Vilafranca del P. 22).

15. A S. Joan d'Alacant també s'il·lustra aquest fenomen en la combinació NT-SE-NE: *en anant-SE-NE*.

3.1.2. ME + HI [/m/ + /i/] / TE + HI [/t/ + /i/]

M'HI C	M'HI V	T'HI C	T'HI V	C/W-M'HI	V-M'HI	W-T'HI	V-T'HI
	m'hi ha duit ¹⁶	t'hi vols posar ¹⁷				mou-t'hi ¹⁸	mira-t'hi ¹⁹
a) ME HI C	a) ME HI V						a) V-TE-HI
me hi tenga	me hi ajunef						posa-te-hi
						b) (w)-T'HI'T	
						mo't'hi't	

a) Diftongació²⁰ del pronom locatiu (HI → [əj]) a Eivissa tant en posició proclítica (ME HI *ajunef*, *que ME HI tenga uns quants homes* (Eiv., 6*)) com enclítica (puz[ə]t[ə]y si t'hi vols puzà! (Eiv. (vila), 30). Alcover (1916: 54) ho interpreta: «que el pronom anterior acabi en vocal i la *hi* formi diftong amb ella». Amb tot, considerar que la combinació pronominal es realitza a partir de la diftongació del locatiu (o del neutre; cf. 3.1.3) es basa en l'existència de realitzacions ja diftongades en les formes pronominals simples.²¹

b) Repetició de clíctic: mo't'hi't ([mótit] (Bellpuig d'U.)).

16. Altres casos: M'HI HA *duit* (Mallorca).

17. Altres casos: t'hi vols puzà! (Eivissa (vila), 30); T'HI *trobaràn* (Mallorca).

18. Altres casos: mou-t'hi (S. Coloma de Queralt, Bonansa, el Pont de S., Organyà, Balaguer).

19. Altres casos: mira-t'hi en lo que fas (Vinaròs, 22).

20. Alcover documenta aquest fenomen en la combinació simple de pronom + verb: «La *hi* torna *e-hi* a principi de frase o darrera mot acabat en consonant. Així la trobarem: a Gombrèn: E-HI *havía neu*; a Ciutadella: E-HI *havía homus*; a Banyoles i tota la Garrotxa: E-HI *ès ell*; E-HI *ès ella*; a Mataró: E-HI *ha coses extranyes*; a Begur: *a vegades E-HI havia tempestat*; a Prat: E-HI *ha l'Amu aquí*; E-HI *'bía un home allí*; a Vic: E-HI *havia molts homes*; a Prats de Lluçanès i Gironella: E-HI *havía una fera*; a Eivissa: E-HI *ha dinat ell allà*; E-HI *ès es senyó?*; E-HI *'niré, si puc*; a Mallorca: E-HI *veig molt que fé*; E-HI *era llavò ell*; E-HI *ha homos de tota casta (...)*; a Agramunt: *no HI 'niria jo allà*» (BDLC, IX, 19).

21. Altres casos: [əj] *nirás* (Girona, 21); [ə]-hj *er[ə]s?*, [ə]-hj *enviaràs?*, [ə]-hj *entraràs?*, [ə]-hj *estaràs?*, [ə]-hj *intervindràs?* (Alaior, es Castell) (L VIII (conj.) (1909-1921)), [ə]j *bindràs?*, [ə]j *turn[ə]ràs?* (Vilabertran, 21); hi o [ə]j *turnari[ə] allà?* Hi o [ə]j *cauria [ə]ll*. Si comensa el verb en vocal, no solen dir [ə]j, sino hi (Sant Feliu de Guíxols) (21).

3.1.3. ME + HO [/m/ + /o/] / TE + HO [/t/ + /o/]

M'HO C	M'HO V	T'HO C	T'HO V	C/IR-M'HO	V-M'HO	IR/W-T'HO	I-T'HO
m'ho digué ²²	m'ho enviaven ²³	t'ho diré ²⁴		llegeix-m'ho ²⁵ / fer-m'ho ²⁶	explica-m'ho ²⁷	dir-t'ho ²⁸	robà-t'ho ²⁹
ME HO C	ME HO V	TE HO C	TE HO V	IR-ME-HO	V-ME-HO	IR/NT/ W-TE-HO	I/V-TE-HO
m ew dóna	m ew han dit	t ew ha dat	t ew arreglaré	donar-m'ew	dóna-m'ew	dir-t'ew/ donant-t'ew	dí-t'ew/ compra-t'ew

Diftongació del pronom neutre³⁰ (HO → ew)³¹ tant en posició proclítica (M'EW *contaren*)³² com enclítica (*no vullgué dir-M'EW*).³³ Alcover (1916: 51) ho explica novament com una manca de contracció de la vocal del primer pronom amb *ho*. Aquesta solució pot conviure amb la forma elidida, tant en posició enclítica («ME HU [məw] *han dit*, pero

22. Altres casos: m'ho digué (Reus; 8); *no m'hu digues* (Blanes, 9*); m'hu *diuen tot* (el Penedès); *això m'hu fau* (faig) (Calce); tot m'hu dóna (Forrells, 19); *això m'hu van pintà* (Falset, Fontaubella); No m'ho vullgué dir (Vilallonga de la Safor, 7); m'ho digué y me hu digué (Benidorm, 6); m'ho vaen dir (el poble) (Benissa, 6); *no m'ho volgueren fer* (Finestrat, 6*); M'HO *digueren* (Ontinyent, 7*); *assò m'ho van dir* (Relleu, 6*); *no m'ho vulgué dir* (Vilallonga); m'ho han dut (Xàtiva, 36).

23. Altres casos: M'HO *enviaren d'allà* (Àger); m'«ho» has de dir lo que't passe (Sort, 14*).

24. Altres casos: T'HU *diré* (la Bisbal, Palafrugell, les Guillerries; Blanes, 9*); t'hu dóna (Forrells, 19); T'hu (te-hu) *dunaria* (Eivissa, Formentera, S. Antoni de Portmany, S. Joan de Labritja, S. Eulària del Riu, 19); T'HO *diré* (la Vila Joiosa, 6*); T'HO *van donà* (Reus). En aquesta estructura s'inclou la inversió del rossellonès en combinar-se l'infinitiu amb els pronoms: per t'hu *dunà*, hu kal tinr[ə] (Canet de R., 17).

25. Altres casos: *llegeix-M'HU* (Canet de R.).

26. Altres casos: *no volgueren fermho* (Benidorm, 6).

27. Altres casos: *esplicam'hu tu* (Cerdanya esp. i franc., 11); *llogixi-M'HU!* (Canet de R.); *do-m'HU!* (Blanes).

28. Altres casos: *no puc dir-T'HO* (Oliva); *beu-T'HU* (Rosselló).

29. Altres casos: *vindrà per rubà-T'HU* (la Jonquera); per a di-t'hu (Alió, Reus, 8); per donát'hu (Falset, 8).

30. Alcover documenta aquest fenomen en la combinació simple de pronom + verb: «Dins una altra partida de comarques la *ho* se diptonga en *e-hu* [əw]. Le hi trobarem: a Benissa: E-HU *solen dir alguns*; a Codolet: E-HU *'via uït dire* (dir); a Ponts: *De vegades E-HU fan de barallar-se*; a Eivissa: E-HU *sabs tot això?*; a Ciutadella: E-HU *veurem*; a Alcoi: E-HU *sabs o no?*; a Berga: E-HU *ha sentit a dir*; a Sort: E-HU *ha sentit contar*; a Mallorca s'usa *e-hu* en lloc de *ho* sempre que tal partícula comença frase o va darrera un mot que acaba en consonant i que no siga l'infinitiu d'un verb (E-HU *duràs*; E-HU *vols*; *massa curt* E-HU *has fet*; *poc fort* E-HU *has posat*; *casi gens* E-HU *veig*)» (BDLC, IX, 18-19).

31. Bonet (2002: 970) dubta si la vocal de la forma diftongada *meu*, que sols situa en algunes varietats occidentals, forma part del pronom de la persona o és una vocal epentètica. Cal recordar que *ho* sol pot diptongar, en un procés que recorda pronúncies diftongades del tipus *oliva* > *auliva*, *orella* > *aurella*, *ovella* > *auvella*; *Olot* > *Aulot*.

32. Altres casos: *assò ME HU contaren* (Bolulla); me hu digueren (Simat de la Valldigna, Tavernes de la Valldigna, Benifairó de la Valldigna, Xixona, 7); ME HU *conten* (Llíria, Castelló de la P.); ME HU *dirà* (Benidorm); me hu dirán (Benigànim, 22); ME HU *farà* (Pego); ME HU *van di* (Vinaròs, 7*, la Fatarella, 8); me hu enviaren (Alcoi, 6); ME HU *ha fet trobar* (Xixona); ME HU *han dat* (tots els pobles del

diuen més m'hu han dit» (Eivissa, 20);³⁴ o «m'ho digué y me hu digué» (Benidorm, 6) com enclítica (cumpr[ə]t[ə]-hw; cumpr[ə]-t'hó; mud[ə]t[ə]-hu; mud[ə]-t'hó (Ciutadella, es Migjorn G., Ferreries, 19). Com en el cas anterior, les realitzacions diftongades ja apareixen en les formes pronominals simples.³⁵

3.1.4. ME + LO [m/ + /l/] / TE + LO [t/ + /l/]

ME'L C	ME L'V	TE'L C	TE L'V	C/W-ME'L	V-ME'L	IR-TE'L	V-TE'L
me'l donaràs ³⁶	me l'estim ³⁷	te'l donc ³⁸		haveu-me'l ³⁹ donar-me'l ⁴⁰	veure-me'l ⁴¹	menjar-te'l ⁴²	menja-te'l ⁴³

Maestrat en general, S. Joan d'Alacant); ME HU *han dit* (la Vila Joiosa, 6*; la Granadella, Benassal, 22); me'u ha dit (Gandia, 5); si me hu feu trobar (Xixona, 6); *assò* ME HU *envia* (Benissa); ME HU *enviaren* (Alcoi); ME HU *encarreguen* (Gandia, Beniopa); ME HU *han contat* (Lleida); tot mehu diu (Benavarrí, 22); te-hw dic (Benavarrí); TE HU *diuen* (la Fatarella); te hu dirán (Benigànim, 22); TE HU *donaria* (Alcoi); *no vol que* TE HU *faces* (S. Joan d'Alacant); *no* TE HU *diré* (la Vila Joiosa, 6*); tehu han dit (la Granadella, 22); no te hu puch dir (Alacant, Monòver, Novelda, 6); *¿com* TE HU *diré?* (Pinós; Benidorm, Xàtiva, 6).

33. Altres casos: volia donarme'u (Rafelguaraf, 3); *no vullgué dir*-ME-HU (Alzira; Vilallonga de la Safor, 7); *dona*-ME-HU! (Xàtiva, 5*); ja te hu arretglaré (la Vila Joiosa, 6); *aniré donant*-TE-HU (Castelló de la P., 7*); *dir*-TE-HU (Oliva); *di*-TE-HU (Ascó, 8*; Salàs (prop de Tremp), 18*; Villalba, 8*); *donà*-TE-HU (Falset). A València (7*) també s'il·lustra aquest fenomen en la combinació R-S'EW: *digué assò sensa sentir*-SE-HU.

34. Altres casos: m[ə]-hw (m'hu) dóna (Maó, S. Lluís, 19); tot m[ə]-hw (i m'hu) dona (Ciutadella, es Mercadal, es Migjorn G., Ferreries, Fornells, 19); M[ə]w (m'ho) donaràs i mu (m'ho) donaràs (Eivissa, Formentera, S. Antoni de Portmany, S. Josep de sa Talaia, 19); Me-hu (m'hu) digué (Eivissa, Formentera, S. Antoni de Portmany, S. Joan de Labritja, S. Eulària del Riu, 19); T'hu (te-hu) dunaria (Eivissa, Formentera, S. Antoni de Portmany, S. Joan de Labritja, S. Eulària del Riu, 19); ell t[ə]-hw (i t'hu) ha dat; t[ə]-hw (t'hu) tornarà; t[ə]-hw (t'hu) dirà (Ciutadella, es Mercadal, es Migjorn G., Ferreries, Fornells, 19); t[ə]-hw (t'hu) dóna (Maó, S. Lluís, 19). En aquests indrets també es troba la mateixa diftongació en la combinació SE+HO: s[ə]-hw (i s'hu) pensava (Ciutadella, es Migjorn G., Ferreries, 19) i també a la Poble de S. (*ell* SE HU *lligue*, 13).

35. Altres casos: [ə]-hu saps?; [ə]-hi [ə]s éll? (Eivissa, 20); [ə]w diràs, [ə]w f[ə]ràs, [ə]w saps (Casavells, Corçà, la Bisbal d'Empordà, Púbol, Sant Climent de Peralta, Sant Pol de Mar, Vulpellac, 21); alguns e-hu solen dir (Benissa, 6).

36. Altres casos: me'l dunaràs (Eivissa, Formentera, 19); ME'L *vol dar* (el llibre) (Maó, 18*); *¿ME'L vens?* (Alcúdia).

37. Altres casos: m[ə] l'he d'en du? (Alcúdia, 23); me l'estim (Ciutadella, 18); me l'ha donada (Eivissa, 6).

38. Altres casos: aqueix llibra ta'l donk (l'Alguer, 21).

39. Altres casos: haveu-me'l, heu-me'l (Igualada, Vilafranca del Penedès).

40. Altres casos: dunár-me'l i dunár-m[ə]l (Eivissa, Formentera, 19).

41. Altres casos: v[ə]wr[ə]-m[ə]l i v[ə]wr[ə]m[ə]l (Eivissa, Formentera, 19); [ə]fik[ə]m[ə]l (Alcúdia, 23); dunem[ə]l! (Ciutadella, Ferreries, 19); *per vendre*-ME'L (Sort i pobles veïns, 17*).

42. Altres casos: menjár-te'l i menjár-t[ə]l; b[ə]wr[ə]-te'l i b[ə]wr[ə]-t[ə]l (Eivissa, Formentera, 19); m[ə]nj[ə]rt[ə]l, (Ciutadella, Ferreries, 19).

43. Altres casos: mítel! (Tarragona, Reus; Falset, 8*, Bellpuig, 23); *malla*-TE'L! (mira'l-te)! (Valls, 8*); menjatel (Vinaròs, 2).

ME'L C	ME L'V	TE'L C	TE L'V	C/W-ME'L	V-ME'L	IR-TE'L	V-TE'L
a) EL ME C				a) C-LO'M	a) V'L-ME	a) C-LO'T	a) V'L-TE
el me donaràs				ven-lo'm	veure'l-me	tornar-lo't	mira'l-te
				b) IR-LO-ME	b) V-LE'M	b) V-LO-TE	
				donar-lo-me	dóna-le'm	tornar-lo-te	
							c) V'L-TE'L
							menja'l-te'l

a) Ordre pronominal: CD+CI⁴⁴ (el me donaràs; ven-LO'M [vənlom]; veure'l-me; dona'L-ME [donəlmó]; tornar-LO'T, solució general de Mallorca (19), tret d'Alcúdia).⁴⁵

b) A l'estructura anterior i també a Mallorca (19), inserció en posició enclítica, en alguns casos de manera alternativa, d'una vocal perifèrica en el segon pronom (LO'M → LO ME): donar-lo-me; ven-LO-ME [vənlomó]; dona-LE'M [donəlmó]; venia per tornar-LO-TE [tornarlotó] o tornar-LO'T, tret d'Alcúdia.

c) Repetició de clític: menja'l-TE'L! [mənʒəltəl] (S'Arracó, 15*).

3.1.5. ME + LOS [/m/ + /l+z/] / TE + LOS [/t/ + /l+z/]

ME'LS C	ME'LS V	TE'LS C	TE'LS V	IR-ME'LS	V-ME'LS	IR-TE'LS	V-TE'LS
				donar-me'ls ⁴⁶	dóna-me'ls ⁴⁷	menjar-te'ls ⁴⁸	mira-te'ls ⁴⁹

44. Alcover es refereix a l'ordre pronominal: «Essent un dels dos o més pronoms prefixats *me, te, se, nos, vos* (o qualsevol dels derivats de *nos, vos*), la llei primitiva de construcció catalana era que el pronom *acusatiu* anava davant i el pronom *datiu* anava darrera. Això se feia dins tots els territoris de la llengua, com se veu dins els monuments de per tot, anteriors an el segle XVI. Dins aqueix segle i següents tal llei se anà perdent, passant el pronom *datiu* davant i l'*acusatiu* darrera, conservant-se just a Mallorca la llei antiga; i encara tenim Alcúdia [Alcúdia], a on, sens dupte per influència de Ciutadella (Menorca), per lo quant és una població a on predominen mariners i pescadors que se passen la vida entre Mallorca i Menorca, inviticollen sovint la llei antiga i la moderna, dient frases com aquestes que hi recullirem: *m'ha dit que ME LA'M dons i que ME LA'M duga; ¿ME'L vens (el vi)?, LES TE LES he donades; LES SE LES empassola*» (BDLC, IX, 49). Cal tenir en compte que CI+CD era l'ordre defensat per Fabra (1912: 164; 1956: 68).

45. Alcúdia: dona-ME'L [donəníl].

46. Altres casos: dunár-me'ls i dunarm[ə]ls (Eivissa, Formentera (19)).

47. Altres casos: d[é]m[ə]ls (aquests cinc centims) (Barcelona, 23); dun[ə]m[ə]ls (Ciutadella, Ferreries, 19).

48. Altres casos: m[ə]nj[ə]rt[ə]ls (Ciutadella, Ferreries, 19).

49. Altres casos: mir[ə]te'ls! (S. Martí de Maldà, 22).

ME'LS C	ME'LS V	TE'LS C	TE'LS V	IR-ME'LS	V-ME'LS	IR-TE'LS	V-TE'LS
a) ME'LZE C				b) IR-ME-LOS			
me'lze compres				llevar-me-los			
c) ELS ME C	c) ELS M'V			c) IR-LOS-ME	c) V'LS-ME		
els me van llevar	els m'ha deixades			donar-los-me	veure'ls- me		
d) ELZE ME C							d) V-TE'LZE
elze me duran							mira-te'lze

a) Inserció d'una vocal perifèrica per reparar la coda consonàntica (ME'LS → ME'LZE), fenomen que es produeix en altres casos: aquets llibres m[ə]lz[ə] compres? (Casavells, Corçà, la Bisbal d'E., Púbol, S. Climent de Peralta, S. Pol de Mar, Vulpellac, Camallera, 21); alternat: me'lz[ə] dunares en aquells canets (Eivissa, Formentera, 19); a Alcúdia (23), la consonant pot experimentar assimilació: j[ə] m'[ə]dz[ə] k[ə]k.

b) Forma plena en lloc de la reduïda ('LS → LOS): he fet lo possible per llev[ə]mellos, els mals pensaments (Alcúdia, 23).

c) Ordre pronominal (CD+CI), que s'esdevé a Mallorca (19): donar-los-me, veure'ls-me; però també hi ha mostres a altres indrets: no'LS m'ha deixades allà (Terrassa, 14*); els me van llevá (Calce, 11).

d) En l'estructura anterior, inserció d'una vocal després del primer pronom: ELS ME → ELZE ME, en posició proclítica (*aquestes parets jo ELZ·E ME sun fetes* (Catllar de Conflent); *es llibres ELZ·E ME duràn* (Mallorca)) i enclítica (Mira-t[ə]-lz[ə]! (Amer, 21)).

3.1.6. ME + LA [/m/ + /l+a/] / TE + LA [/t/ + /l+a/]

ME LA C	ME L'V	TE LA C	ME L'V	IR-ME-LA	V-ME-LA	C/W-ME-LA	V-TE-LA
me la pagarà ⁵⁰	me l'ha donada ⁵¹	te la donc ⁵²		donar-me- la ⁵³	dóna-me-la ⁵⁴		mira-te- la ⁵⁵

50. Altres casos: ME LA *vols turnà* (la pilota) (Migjorn G.); ME LA *vol duná* (Ciutadella, 18*); no ME LA *vol di* (la paraula) (Fornells); no me la vol dunar (Menorca, 18; m[ə] l[ə] v[ə]ls doná (Alcúdia, 23); ME LA *pagarà* (Eivissa); me la dunaràs (Formentera, 19); ma la vols duná (l'Alguer, 19).

51. Altres casos: ME L'ha *donada* (Eivissa).

52. Altres casos: jo TE LA *donc* (la Jonquera).

53. Altres casos: *dunár-me-la* i *duna[r]m[ə]l[ə]* (Eivissa, Formentera (19)).

54. Altres casos: *don[ə]m[ə]l[ə]!* (Alcúdia, 23); *v[ə]wr[ə]-m[ə]l[ə]* i *v[ə]wr[ə]m[ə]l[ə]* (Eivissa, Formentera, 19); *la cullera dona-ME-LA* (Pinós); *donaméla* (Pego, 6).

55. Altres casos: *mira-te-la* ([mítəla] Barcelona).

ME LA C	ME L'V	TE LA C	ME L'V	IR-ME-LA	V-ME-LA	C/W-ME-LA	V-TE-LA
a) LA ME C	a) LA M'V	a) LA TE C		a) IR-LA-ME	a) V-LA'M		
la me donaràs	la m'has vista	la te donaran		donar-la-me	veure-la'm		
					b) V-LA-ME		
					acosta-la-me		
				c) ME LA'M C			
				me la'm dons			

a) Ordre pronominal: CD+CI a Mallorca (19) (la me donaràs; LA TE *donaran*; donar-la-me; veure-la'm; que no la m'has vista? (s'Arracó, 4)); i a altres indrets: la me voldrán baratar (S. Joan de les Abadesses, 1) mare l'olier[ã] (Portala'm!) (Bonansa, 31). Alcover (1916: 51) fa notar: «hi ha gent sensa lletres que devegades observen aqueixa llei antiga, i diuen v. gr. ¿LA ME vols dunà? (Eivissa, Menorca)».

b) Inserció d'una vocal perifèrica en el segon pronom (LA'M → LA-ME): *acosta-LA-ME* [əkostəlmə] (Mallorca, fora d'Acúdia).

c) Repetició de clític: *m'ha dit que ME LA'M dons i que ME LA'M duga* (Alcúdia).

3.1.7. ME + LES [/m/ + /l+a+z/] / TE + LES [/t/ + /l+a+z/]

ME LES C	ME LES V	TE LES C	TE LES V	IR-ME-LES	V-ME-LES	C/W-TE-LES	V-TE-LES
me les dares ⁵⁶	me les ha portades ⁵⁷			donar-me-les ⁵⁸	dóna-me-les ⁵⁹		
a) ME'LZE C							
me'lze donares							
b) LES ME C		b) LES TE C		b) IR-LES-ME			
les me donaràs		les te diuen		donar-les-me			
			c) LES TE LES V				
			les te les he donades				

56. Altres casos: ME LES *sun pusades* (Perpinyà); me les dares / m[ə]'lz[ə] dunares a ses melles (Eivissa, Forment., 19).

57. Altres casos: *no ME LES ha portades allà* (Terrassa).

58. Altres casos: *dunar-me-les* i *dunarm[ə]s* (Eivissa, Formentera (19)).

59. Altres casos: *dun[ə]w-m[ə]-l[ə]s* (Ciutadella, Ferreries, 19).

a) Alteració formal del segon pronom, amb pèrdua de la marca de femení i convergència amb la solució de 3.1.5. (ME'LS → ME'LZE): ME LES → ME'LZE: me les dares / m[ə]ˈlz[ə] òduares a ses melles (Eivissa, Formentera, 19).

b) Ordre pronominal (CD+CI) a Mallorca (19): les (elze) me donaràs; *ses males no-ves no LES TE diuen*; donar-les-me.

c) Repetició de clíctic: LES TE LES *he donades* (Alcúdia).

3.2. ELS PRONOMS NOS I VOS I LES COMBINACIONS AMB ALTRES PRONOMS

3.2.1. NOS + NE [/n+z/ (/m+z/) + /n/] / VOS + NE [/w+z/ (/t+z/) + /n/]

ENS EN C	ENS N'V	US EN C	US N'V	C/W-NOS-EN	V'NS-EN	W-VOS-EN	V-US-EN
ens en deixaren ⁶⁰		us en torneu ⁶¹				aneu-vos-en	
	a) ENS EN V		a) US EN V	b) W-ENS-NE			
	ens en / enze n'anirem		us en anireu	digueu-ens-ne			
c) NOS EN C							
nos en guanyem							
	f) NO(S) N'V						
	no n'anem						
d) MOS EN C	d) MOS EN V	i) VOS EN C	i) VOS EN V	d) p) (M)-MOS-EN			
mos en daran	mos en anirem	vos en recordeu	vos en aneu	anem-mos-en/ ane-mos-en			
e) MO(S) NE C	e) MO(S) N'V	j) VO(S) NE C	j) VOS N'C	e) q) (M)-MO(S)-NE		j) r) (W)-VO(S)-NE	
mos ne venim/mo ne donaran	mos n'anam? / mo n'anam	vos ne veniu/vo ne podeu anar	vos n'aturau	anem-mos-ne /ne-mos-né/ ane-mo-ne		nau-vos-ne/ anevone	

60. Altres casos: ens en rivem (S. Llorenç de Cerdans, 11); *no ENS EN deixaren* (Prats de Lluçanès, 6*).

61. Altres casos: US EN *turneu ara?* (Falset).

ENS EN C	ENS N'V	US EN C	US N'V	C/W-NOS-EN	V'NS-EN	W-VOS-EN	V-US-EN
				e) o) q) (M)- MO(S)-NES		j) o) r) (W)- VO(S)-NES	
				anem-mos- nes /ne-mo- nes		anau-vos- nes ane-vo-nes	
						l) o) r) w-(v)O(S)- NES	
						aneu-o-nes	
				p) (M)-MO(S)- NOS		p) W-VOS- NOS	
				anem-mos- nós/ anem-mon- nós/ ane-mon- nos/ anem-mo- nós		anau-vos- nos	
e) MO'N C		k) VO'N C	k) VO'N V	e) M/IR/(M)- MO'N	e) I-MO'N	k) (W)-VO'N	
mo'n sortim		vo'n penediu	vo n'aneu	anem-mo'n / recordar- mo'n / ne-mo'n	adonà- mo'n	aneu-vo'n ane-vo'n	
						l) (w)-(v)O- NE	
						aneu-o-ne ane-o-ne	
						l) (w)-o'n	
						new-o'n ne-o'n	
						l) W-(VOS)'N	
						anau'n	
				g) M-MOR'N		m) W-VOR-N	
				anem-mor'n		aneu-vor-n	
		n) TO N C				n) W-TO-N	
		to'n pujau				anau-to'n	

ENS EN C	ENS N'V	US EN C	US N'V	C/W-NOS-EN	V'NS-EN	W-VOS-EN	V-US-EN
						n) W-TO-NE	
						anau-to-ne	
				h) M-ZE'N		ny) W-ZE'N	
				anem-ze'n		aneu-ze'n	
h) SE N C	h) SE N'V		ny) SE N'V	h) M-SE'N		ny) W-SE'N	
se'n tornarem	se n'anem		se n'aneu	anem-se'n		aneu-se'n	
				h) M-SE-NE			
				nem-se-ne			
						ny) W-S-NE	
						aneu-s-ne	

1. *Modificacions de ENS~NOS*

a) Inserció d'una vocal seguint la consonant del primer pronom (ENS → ENZE): ENZ·E N'anirem (S. Llorenç de Cerdans); ENZ·E N'hem d'anà (Santanyí) (la vocal pot precedir també el segon pronom (N' → EN) quan el verb comença en vocal: ENS EN anem (Prats de Lluçanès, Vic, 6*); US EN anireu (Falset).

b) ENS en lloc de NOS després d'una forma verbal acabada en semivocal: *digueu-ENS-NE UN!* (Codolet (Conflent), 11*).

c) NOS en lloc de ENS en posició enclítica (seguit de EN): *Deu NUS EN gordi* (guardi) (Prats de Lluçanès); *NUS EN guanyem* (Perpinyà). Alcover (1916: 13) indica: «Aquest pronom se conserva viu dins el llenguatge popular a ben poques parts. Le hi hem trobat: a S. Llorenç de la Salanca (Rosselló); *Mai NUS (nos) desublidaria*; a Conflent: *NUS hem vistus*; *NUS sem visitats*. En-lloc pus del territori llingüístic l'hem trobat».

d) MOS en lloc de ENS en posició proclítica (muz [ə]n darán quatre (S. Feliu de Guíxols, 21); MOS EN anirem (Falset)) i en lloc de NOS en posició enclítica (*anem-MUS-EN!* (Figueres, Vilanant)).

e) MOS en lloc de ENS (seguit de N(E)) en posició proclítica (en general a Mallorca, MOS NE *venim mans buides*) i de MOS en lloc de NOS en posició enclítica (*nem-mos-né* (Binissalem, sa Pobla, Esporles, Ariany, Palma, Manacor, Felanitx; *anemmosné* (Borriana, 3)); amb assimilació a la consonant següent (*nem-mun-né* (Ciutadella, Ferreries, es Migjorn G.); *alegram-mun-né* (Menorca, 19); i també enclítica (*MU'n n'anàvem* ((es Castell, 18*)); *anem-mon-nós* (Ciutadella, Ferreries, es Migjorn G.).⁶²

f) Pèrdua de la marca de plural de NOS (NOS → NO): nu n'anem? (Ceret, 11);⁶³ i de

62. Altres casos: [ənəmunnós] (Ciutadella, Ferreries, es Migjorn G., Alaior, Maó, es Castell, S. Lluís).

63. I també en posició enclítica: *a/ne(m)-MO(S) NE!* (Llíria, 7*; el Puig, 3; Sueca; el Verger, Benicarló, Gandesa, Monòver, Petrer; Penàguila; la Vila Joiosa, 6; Finestrat, 6; Benavarri, Fraga, Tortosa,

MOS (MOS → MO): MU *ne dunaràn* (Eivissa);⁶⁴ Ja mu n[ə] pud[ə]m [ə]ná! (Menorca, 19); mu *n'anam* (Begur); MU *n'anirem* (Palafrugell); MU *n'anem* (Ferrerries); MO *n'anem* (Llavorsí, Boí, 17; Benidorm, Bolulla, Ontinyent; Biar, la Vila Joiosa, 6); mo'n hem anat (Ponts, 14); MO *n'anirem* (S. Joan d'Alacant, Xixona, 6*; Benidorm, Bolulla, Relleu, 6); Mun surtim i el veim (mus ne) (Eivissa, 20); que nantres mo'n riguéssem (Ribarroja d'Ebre, 22); mo'n van venir (Ponts, 14).⁶⁵

g) Rotacisme: *anem-MOR'N!* (S'Arracó (Mallorca)).

h) Reducció de NOS a S en posició proclítica:⁶⁶ s·E'N *tornarem* (Pinós, Pego); se en varem anar (nos) (Penàguila, 5); vol que s·E'N *anem* (Xàtiva; Biar, 6, Alcoi, 5*); se n'anirem (la Vila Joiosa, 21; Onda, 3; Pego, Pinós, 6); s·E'N *anàvem* (Cocentaina i son Comtat) i enclítica: a/nem's-en (Llucena, Sagunt (Morvedre), Llúria, València, Gandia, Benigànim, Patró (Vall de Gallinera), Cocentaina, Alcoi); Xàtiva, 5; Ibi; Puig, 3; el Verger, Benissa; S. Coloma de Queralt, Reus, Tarragona; Vilafranca del P.; Rafelguaraf, 3); i a /z/ en posició enclítica:⁶⁷ a/nem-z·E'N! (Palau de Cerdanya, 11*, Conflent; Palamós,

Gandesa, Morella, Vinaròs, Benassal, Llucena, Castelló de la P., Gandia, Benigànim, Pego, Patró (Vall de Gallinera), Cocentaina, Biar, Monòver, Alacant, Elx, Alcoi; Peníscola, Finestrat; S. Joan d'Alacant; Xàtiva; a/nemoné (Borriana, Onda, Nules, 3; S. Joan d'Alacant (6)); Batea (2); anemoné (carreguen la veu dalt l'e darrera) (Benissa, 6); [némoni] (Pradell de Sió, S. Martí de Riucorb, Tortosa; 'ne(m)-MO(S)'N *allà!* (Cerdanya esp. i franc.); *ane(m)-MU(S)'N!* (Palafrugell, 10*); Tossa de M.; S. Jordi de ses Salines, S. Mateu d'Aubarca, Corona, Jesús, Eivissa, S. Francesc de Formentera; -*ane(m)-MO(S)'N!* (Gandia, Bonansa, el Pont de S., Organyà, Tremp, Benavarri, S. Salvador de Toló, Artesa de Segre, Tamarit de L., Pradell de Sió, Bellpuig d'U., Lleida, S. Martí de Riucorb, Fraga, la Granadella, Ribarroja d'E., Gandesa, Calaceit, Tortosa, Morella, Vinaròs, Benassal, Alcalà de X., Llucena, Castelló de la P., Benigànim, Pego, Patró (Vall de Gallinera), Cocentaina, Benissa, Biar, la Vila Joiosa, Monòver, Alacant, Elx, Sueca, Tàrbena); Ibi; Juneda; el Verger; Benicarló, Monòver i Petrer (6*); Xixona; Conca de Tremp (13); Ponts; Artesa de Segre; Balaguer; ana(m)-mo'n (Organyà, Lleida, Ribarroja d'Ebre, Calaceit; la Seu d'Urgell; Cabanabona (14)).

64. Però Alcover (1916: 14) també documenta: «a Eivissa usen *ens* i *ems* i també *mus*; a Mallorca s'usa poc *ens*; pero encara surt qualque vegada dins la conversa del poble; dins una *codolada* d'un llibre del P. Tomàs de Campos, del segle XVIII trobarem: *¿Qué EMS fa passar mala-vida?*».

65. I també en posició enclítica: *anem-MU(S)'N* (Illa (Cerdanya), 11*; Ceret, 10); *anem-mú'n* (Corona, S. Jordi de ses Salines, Jesús, Eivissa, S. Francesc de Formentera); *Anemmon* (s'Arracó, 4); per recordarmón (recordar-mos-ne) (Ciutadella, 19); *sensa adonamon* (Gandesa, 22).

66. Una bona part dels indrets que presenten aquesta reducció també experimenten la reducció a S de ENZ·E: «Trobarem el s·e (s[e]) dins el Reine de València, la mitat occidental de la província de Tarragona i tota la província de Lleida; s·ə dins la resta del territori llingüístic, elidint-se la e davant els verbs que comencen en vocal: a Alcoi: *Primer s·anem* a Alcoi: No s·amoquem en la mànega; a Gandia: No s·E presentem; a Tarragona: s·E veurem; s·E *escriurem*; a Reus: s·E *defensem*; a Alcover: s·E *donem les mans*; A Valls: s·E *veurem*; a la Vila-rodonà: s·E *despertarem*; a Barberà: s·E *barallem*; a S. Coloma de Queralt: s·E *veurem*; a Vilafranca del Penedès: s·E *escriurem*; a Vendrell: s·hem *de veure*; a Sitges: s·hem *vist*; a Mataró: s·E *trubarem*; a Canet de Mar: s·E *veurem*; a Penàguila: s·anem *a dinà*; a Xàtiva: *Demà s·E vorem*; an el Camp de Tarragona i a la Conca de Barberà: s·E *trobarem*; s·hem *vist*; a Caldes de Malavella: s·ajupim *massa*; s·E *veurem demà*; a la Canonja: s·E *visitarem*; s·empaitem» (Alcover 1916: 15).

67. La coincidència toponímica també té lloc en les formes enclítics simples: «L'enz·e se contreu en s·e i z·e. El trobarem així: a Biar: *partim-s·E* [s·e] a Benissa: *arretglem-s·E* [s·e]; a Oliva: *vegem-s·E* [s·e]; a Simat de la Vall d'Alba: *tornem-s·E* [s·e] a casa; a Alzira: *mirem-s·E* [s·e] bé tot assò; a Vila-

Cerdanya espanyola i francesa, Palafrugell; Cabanabona (prop de Ponts), Girona, Planes d'Olot; Agullana, Banyoles, Besalú, S. Feliu de Guíxols, Prats de Lluçanès, Vic, Gironella, Sabadell, Tàrraga, S. Llorenç de Morunys; Cervera, Falset; S. Joan de les Abadesses, Camallera, Mieres, l'Escala, Amer, Girona, la Bisbal d'E., S. Feliu de Guíxols, Tossa de M., Barcelona, Igualada, Terrassa; Mataró, 9*; Sabadell, 14; la Selva del Camp; 35; Tàrraga, Calaf, 10; Lleida, la Seu d'Urgell; 13, Penàguila); *dolguem-se'n* (Camallera, Mieres, Torelló, Amer, Girona, Barcelona).

2. Modificacions de US~VOS

i) VOS en lloc de US en posició proclítica (seguit de EN) (*si VUS EN recordeu* (el Vilar, 10*); *vus en riveu* (S. Llorenç de Cerdans, 11); *VUZ·E N'aneu* (S. Llorenç de Cerdans)) i enclítica (*alneu-vos-EN!* (la Bisbal d'E.; Figueres, Vilanant, Girona, Planes d'Olot, Banyoles (9*), Besalú, S. Feliu de Guíxols, Palamós); [anéwβozen] (Cervera); [anéwvozen] (Falset)).

j) VOS en lloc de US (seguit de N(E)) en posició proclítica (en general a Mallorca, *¿aquí vos ne veniu?*; *VOS N'aturau massa*) i enclítica (*nau-vos-né* (Binissalem, sa Pobla, Felanitx, Esporles, Palma, Manacor, Felanitx), *doleu-vos-né* (Pollença)); amb assimilació a la consonant següent (*neu-vun-né* (Alaior, Maó, es Castell, Ciutadella, Ferreries, es Migjorn G., es Castell); *alegrau-vun-né* (Menorca, 19): [nəwvunnós] (Ciutadella, Ferreries, es Migjorn G., Alaior, Maó, S. Lluís); [nawvunnós] (Ciutadella, es Castell); *anau-vos-nós!* (Consell i a molts d'altres pobles de Mallorca)).

k) Pèrdua de la marca de plural de vos: proclític: *ja «vu» n[ə] pud[ə]w [ə]ná!* (es Migjorn G., 19); *¿vu'n penediu d'això?* (Eivissa, 19); *no vo'n voleu anà* (Ponts, 14); *vu n'aneu?* (Ceret, 11*; Palafrugell; Ferreries); *¿A on vo n'aneu?* (Boí); *No vo'n voleu anà?* (Ponts); *vo n'aneu* (Bolulla, Relleu; Biar, 6, la Vila Joiosa, 6); *vo n'anireu tart*; (S. Joan d'Alacant); enclític: *aneu-vu(s)'N!* (Arle, Conflent; Illa (Cerdanya), 11; Ceret, 10); [newβún] (Prada, Prats de Molló); *néuvon* (Ponts, Patró (Vall de Gallinera); Isavarre; Alcalà de X.); [anáwβon] (Isavarre); *aneu-vo(s)'N d'aquí!* (Llavorsí) (17*); [doléwβon] (S. Salvador de Toló); *ane(u)-vu(s)'N!* (Palafrugell); [néβun] (Tossa de M.); [ənəvún] (Jesús, Eivissa, S. Francesc de Formentera); [duləvun] (S. Mateu d'Aubarca, Corona, S. Jordi de ses Salines, Jesús, Eivissa, S. Francesc de Formentera, Eivissa vila Marina, Eivissa vila nord); [néβon] (Pradell de Sió); [anáβon] (Alòs d'Àneu, Bonansa, Organyà, Ponts); *anev-o(s)'N!* (el Verger, Gandia, la Vila Joiosa, Benissa, Xixona, Vinaròs, Castelló de la P., Mondover, Alacant, Elx, Tàrbena, Sueca); *ve'vo'n* (*aneu-vos-en*) ([névon] (Alcalà de X.)); amb assimilació consonàntica.

llonga: *arreglem-s-E* [s·e]; a Ontinyent: *trobem-s-E* [s·e] *demà*; a Tarragona: *aturem-z-E* [z·ə] *aquí*; a Olot: *matém-z-E* [z·e]; a Besalú: *xafem-z-E* [z·ə]; a Banyoles: *barallem-z-E* [z·ə]; a Palamós: *turnem-z-E* [z·ə] *a casa*; a Penàguila: *arretglem-s-E* [s·e]; a Alcoi: *retirem-S-E* [s·e] *ara mateix*; a Arbúcies: *murim-z-E* [z·e] *tots avui*; a Reus: *turnem-z-E* [z·ə] *a Valls*; a Valls: *arreglem-z-E* [z·ə]; a Xàtiva: *anem-s-E* [s·e]; a Cocentaina i tot son Comtat: *anem-s-E* [s·e]. Més avall veurem que el domini de *s·e* o *z·e* és molt més extens» (Alcover 1916: 23).

l) Pèrdua tant de la marca de plural com de la consonant inicial: [anéwones] (Benigànim, Cocentaina; Ontinyent, 7); [návone] (Tortosa); *aneu-o(s)-NE!* (Monòver, Petrer, Tortosa, Alcalà de X., Benigànim, Pego, Patró (V. de Gallinera), Cocentaina, Biar, Alacant, 6); *'neu-o(s)-NE!* (Penàguila, Sueca, Elx, S. Joan d'Alacant).⁶⁸

m) Rotacisme: *aneu-vor'n!* (S'Arracó (Mallorca)).

n) TOS, analògic de la 2a persona del sing., en lloc de vos: *¿to'n (vos ne) pu[j]au?* (Benavarri, 22); [anávton], [anéwton], Calaceit; [anávtone], [anéwtone], Benavarri.

ny) Reducció de vos a /s/ en posició proclítica:⁶⁹ *ja s-E'n dunaré tantes com vuldreu* (Vilabertran, 18*); *no s-E'n aneu!* (Ontinyent); *no s-E'n anireu demà* (Pinós); *se n'anireu* (Pego, 6; la Vila Joiosa, 21) i enclítica: *a/neu-s-E'n!* (el Verger, Gandia, Xàtiva, Benissa; Tamarit de L., S. Martí de Riucorb, Morella, Lluçena, Sagunt (Morvedre), Llíria, València, Sueca, Benigànim, Patró (Vall de Gallinera), Cocentaina, Benissa, Alcoi); *anause'n* (Ibi, 6); [néwsøn] (Tarragona, Reus, S. Coloma de Queralt); *nemsenè* (per *anemmosnè*) (Benidorm, 29); i a /z/ en posició enclítica:⁷⁰ *a/neu-z-E'n!* (Figueres, Vilanant, Lleida; Cervera, Bellpuig d'U., Lleida, S. Martí de Riucorb, Fraga, la Granadella, Falset; Calaf, 10; Barcelona, Igualada; Palamós; Arbúcies, 19; S. Joan de les Abadesses, Camallera, Mieres, l'Escala, Girona, la Bisbal d'E., Amer, S. Feliu de Guíxols, Terrassa, Tarragona; Igualada; Planes d'Olot, Banyoles (9*), Besalú, S. Feliu de Guíxols; Agullana; Mataró, Palau de Cerdanya, Tarragona, Tàrraga, S. Llorenç de Morunys, Vic, Prats de Lluçanès, Gironella, Cabanabona (prop de Ponts), Sabadell; la Cerdanya esp. i franc.; les Planes d'Hostoles, 9; la Selva del Camp, 35; Besalú); *anau-z-E'n!* (la Seu d'Urgell, Lleida, la Granadella); *'neu-z-E'n!* *'nau-z-E'n!* (Artesa de Segre, 13*); *deuze'n* (donau-losne); Berga, 6); *doleu-se'n* (S. Salvador de Toló; Camallera).

68. I també: [néwon] (el Pont de S., Tremp, S. Salvador de Toló, Artesa de Segre, Lleida, la Granadella, Gandesa, Tortosa, Vinaròs, Lluçena, Gandia, Benigànim, Cocentaina, Biar); *anau-o(s)'n!* (Calaceit, la Seu d'Urgell, Balaguer; el Pont de S., Lleida, la Granadella, Riba-roja d'E.); *aneu-o(s)'n!* (Lleida; Monòver, Petrer, Juneda (13*); Cabanabona, 14, la Conca de Tremp, Ponts, Gandesa).

69. Una bona part dels indrets que presenten aquesta reducció també experimenten la reducció a s de les «formes *voz-e, vuz-e, uz-e, oz-e* [...] a la Catalunya occidental i Reine de València. Vedaquí les bandes a on trobarem tals formes: a Pego: *s-E visitareu algún dia*; a Cocentaina i an el seu Comtat: *s-E trobareu sempre*; a Gandia: *s'embarcareu, veritat?* a Tarragona no solen dir *vos* sino casi sempre *s-e*; a Reus: *¿s-E veureu o no s-E veureu?*; a Alcover: *s-E voleu bé o no?*; a Valls: *s-E veieu mai?*; a Barberà: *s-E veuríeu per això?*; a Vila-rodona: *s-E veureu avui*; a S. Coloma de Queralt: *s-E veureu*; *¿s-heu vist?*; *s-E voreu*; *¿s-heu cregut tal cosa?*; a Martorell: *¿s-heu vist?*; a Vilafranca del P.: *s-heu trobat?*; al Vendrell: *¿s-heu de veure avui?*; a Sitges: *¿s-heu d'escriure demà?*; a Canet de M.: *s-heu vist*; a la Jonquera: *s-heu deixat pendre les mules?*; a Caldes de Malavella: *s-E veureu demà*; a la Canonja: *s-empaiteu*; *s-E trubareu*» (Alcover 1916: 16).

70. La reducció a s en les formes enclítics afecta també indrets coincidents: a Biar: *partiu-s-E [s-e] depressa!*; a Benissa: *arretgleu-s-E [s-e]*; *doneu-s-E [s-e] les mans*; a Oliva: *enteneu-s-E [s-e]*; a Simat de Vallidigna: *arretgleu-s-E [s-e] si poreu*; a Vilallonga: *moveu-s-E [s-e] un poc*; a Ontinyent: *partiu-s-E [s-e] prompte*; a Sitges: *acusteu-z-E [z-«]*; a Olot i Besalú: *Xafeu-z-E [z-«]*; *mateu-z-E [z-«]*; a Banyoles: *acustèu-z-E [z-«]*; *arretgleu-z-E [z-«]*; a Alcoi: *deixeu-s-E [s-e] estar de tonteries*; a Xàtiva: *afanyeu-s-E [s-e]*; a Arbúcies: *muriu-z-E [z-«] si vuleu!*; a Reus: *baralleu-z-E [z-«]* i *baralleu-s-E [s-«]*; a Biar: *agarreu-s-E [s-e]*; a Cocentaina i son Comtat: *aneu-s-E [s-e]*; a Xàtiva: *doneu-s-E [s-e] les mans* (Alcover 1916: 25).

3. *Modificacions de EN*

o) Duplicació de la marca de plural (NE → NES): [nəmmozns] (Ariany; Binissalem, 15); *anem-MOS-NES!* [ənəmmozns]; ara la gent més il·lustrada diu *anem-MOS-NE!* [nəmmozns] (Deià, Valldemossa i casi tots els altres pobles de Mallorca); *anau-VOS-NES!* [ənəwvosns]; la gent il·lustrada diu en general *anau-VOS-NE!* [ənəwvosns] (Deià, Valldemossa i molts d'altres pobles de Mallorca); *anauvosnes* (Galilea, Puigpunyent, 16); [némones] Llúria, Sueca, Sagunt (Morvedre); [mónes] (Sagunt (Morvedre), Llúria); *anemones* (Rafelguaraf, 3); *ane(m)-MO(S)-NÉS!* (Gandia); *Ané-mo-NÉS* (Ontinyent); [anévo-nes] (Gandia); *anev-o(s)-NÉS!* (Ontinyent).

p) Substitució del pronom NE per NOS (NE → NOS): *a/nem-mos-nós* (Ariany); Consell i altres pobles de Mallorca, 15; [nəwvoznós] (Manacor).

4. *Modificacions de la forma verbal*

q) El morf de 1a persona del plural es pot edidir: *a/ne(m)-mos-en* (Cervera, Bellpuig d'U., Lleida, Falset; la Bisbal d'E., l'Escala, S. Feliu de Guíxols, Amer); '*ne(m)-MUS-EN!*' (Palamós, Palafrugell); *ne-mun-né* (Ciutadella, Ferreries, es Migjorn G., Alaior, Maó).

r) El morf de 2a persona del plural es pot elidir: [anévone] (Castelló de la P., Gandia, la Vila Joiosa, Elx; el Verger, 7); Xàtiva, Benissa, Xixona, Vinaròs, Ontinyent, Finestrat, Llúria); *anevoné* (Peníscola, 2); '*nev-o(s)-NE!*', '*v-o(s)-NE!*' (Sueca); i encara amb assimilació: *ve'vo'ne* [vévone] (Alcalà de X.); [anéone] (Benassal).

s) Pèrdua d'una part del radical o de tot: *a(nem)-mo-ne* (Alcalà de X., Biar); (*anem)-mo(s)-ne* (Llucena).

5. Alternances: *anémon* i *anémone*. «Mes freqüent el segon» (Xixona, 6).

Cal tenir en compte que una forma verbal precedida o seguida de clítics pot experimentar més d'una alteració alhora; cf. [néon] (Benassal), amb pèrdua del morf de 2a persona plural i amb pèrdua de l'element consonàntic i la marca de plural del pronom; [anáwn] (Gandesa), amb pèrdua de tota la forma pronominal de 2a persona del plural; o [anéwzne] (Fraga), amb pèrdua dels dos primers elements del pronom de 2a persona.

3.2.2. *NOS + HI* [/n+z/ (/m+z/) + /i/] / *VOS + HI* [/w+z/ + /i/]

ENS HI C	ENS HI V	US HI C	US HI V	C/W-NOS-HI	V-NOS-HI	C/W-VOS-HI	V-US-HI
a) MOS HI C				a) M-MOS-HI	a) V-MOS-HI		a) V-VOS-HI
mos hi fixem				anem-mos- hi	envia-mos- hi		veure-vos- hi

ENS HI C	ENS HI V	US HI C	US HI V	C/W-NOS-HI	V-NOS-HI	C/W-VOS-HI	V-US-HI
						b) w-vo(s)-HI	
						aneu-vo-hi	
				c) M-s'HI		c) w-z'HI	
				arribem-s'hi		fixeu-s'hi	

a) Substitució: NOS → MOS; US → VOS; Proclítics: naltres no muz hi fiks[e]m (Pradell de Sió, 30); Ja mos hi vorem (Alcoi, 19); enclítics: *anem-MUS-HI!* (Prada, Catllar); *envia-MOS-HI!* (a Mallorca deim sempre); *alerta a veure-VOS-HI!* (Mallorca).

b) Pèrdua de la s de plural de vos (→ VO): *ane(u)-vU(s)-HI!* (Prada, Catllar).

c) Reducció a /s/ de NOS i VOS (→ S), en aquests casos sols en posició enclítica: *arribem-s-HI!* (Vilafranca del Penedès, 8*); *ficsemç'hi* (el Vendrell, 8); *pensem-z-HI bé!* (Barcelona); *ficseu-z-HI* (Montblanc, 8*, Sitges (9)); *penseu-z-HI!* (Savella, 8*).

3.2.3. NOS + HO [/n+z/ (/m+z/) + /o/] / VOS + HO [/w+z/ (/t+z/) + /o/]

ENS HO C	ENS HO V	US HO C	US HO V	IR-MOS-HO	V'NS-HO	IR/W-VOS-HO	I-US-HO
	ens ho ha dit ⁷¹	us ho vull dir ⁷²	us ho han dit ⁷³	dir-mos-ho ⁷⁴		dir-vos-ho ⁷⁵ pensau-vos-ho ⁷⁶	donà-us-ho ⁷⁷
a) MOS HO C	a) MOS HO V	a) VOS HO C		a) (M)-MOS-HO	a) I/V-MOS-HO		a) V-VOS-HO
mos ho va dir	mos ho han dit	vos ho digueren		partim-mos-ho	pensá-mos-ho torna-mos-ho		veure-vos-ho
		b) TOS HO C					b) V-TOS-HO
		tos ho donarà					minja-tos-ho

71. Altres casos: ens ho ha dit (S. Coloma de Queralt, 8).

72. Altres casos: no us ho vull dir (la Fatarella, Villalba, 8); no us hu vull di (Reus, 8*).

73. Altres casos: us hu han dit (S. Coloma de Queralt).

74. Altres casos: no vol dir-MOS-HO (Bolulla).

75. Altres casos: no vullc dir-VOS-HO (Bolulla); *dir-vos-ho!* (Mallorca); *cumprar-vús-hu*; *cumprar-vus-hú* (Eivissa, Formentera, 19).

76. Altres casos: *pensau-vos-ho!* (Mallorca); *kumpr[ə]wvus-hó* (Alaior, Ciutadella, es Migjorn G., es Mercadal, Ferreries, 19).

77. Altres casos: *per donà-US-HU* (Falset, la Torre de Fontaubella, les Garrigues, 8*).

ENS HO C	ENS HO V	US HO C	US HO V	IR-MOS-HO	V'NS-HO	IR/W-VOS-HO	I-US-HO
		c) s'HO C	c) s'HO V	c) IR-S'HO			
		s'ho diré	s'ho heu cregut	donar-s'ho			

a) Ús dels pronoms MOS (ens) i VOS (us): proclítics: MOS HU *va di* (Lleida, Pla d'Urgell); MUS HU *turnarà* (Mataró); MOS HO *han dit* (Tàrrrega, Artesa de Segre); vos ho digueren (Àger, 8); enclític: partimmosho (Enveig, 17); *beguem*-MUS-HU! (Rosselló); kumpremmuz-hó (Alaior, Ciutadella, es Migjorn G., Ferreries, es Mercadal, 19); sensa pensámosho! (Capçanes, 35); *torna*-MOS-HO (a Mallorca deim sempre); llixca-mos-ho (mos-ho-llegesca) (Calaceit, 25); *vendrà per veure*-VOS-HÓ *fer* (Mallorca). I amb simplificació del morf de 1a persona del plural: minjamoshu tot! (Gandesa, 22).

b) Ús del pronom TOS de 2a persona del plural: tuz (vos) ho donará (Gandesa, 22); minjatoshu! (Gandesa, 22), amb pèrdua del morf de 2a persona del plural.

c) Reducció a /s/ de NOS i VOS (→ s): Ç'hu diré (vos ho diré). Se veurem, ce veureu (Barberà de la Conca, 8). *¿i s'HU heu cregut?* (S. Coloma de Queralt); ja s-HO (vos ho) he dit (Valls, Vila-rodona); s-HO (vos ho) *escriré* (Barberà de la Conca, 8*); s'ho (vos) apreten (Alcoi, 6); *donar-s'HU* (donar-nos-ho) (la Conca de Barberà i la Riba).

3.2.4. NOS + LO [/n+z/ (/m+z/) + /l/] / VOS + LO [/w+z/ + /l/]

ENS EL C	ENS L'V	US EL C	US L'V	C/W-NOS-EL	V'NS-EL	C/W-VOS-EL	V-US-EL
	ens l'estimem ⁷⁸						
						a) w-VOS-LO	
						cumpreu- vus-ló	
	b) ENZE L'V						
	enze l'ha de guardar						
c) MOS EL C				c) M-MOS-LO			
mos el volia enviar				comprem- mos-lo			
d) MO'L C	d) MO L'V				d) v-MO'L	d) w-VO'L	
mo'l faran	mo l'hem de beure				compra- mo'l	cumpraw- vu'l	

78. Altres casos: ENS L' *estimem molt* (Barcelona).

ENS EL C	ENS L'V	US EL C	US L'V	C/W-NOS-EL	V'NS-EL	C/W-VOS-EL	V-US-EL
e) EL MOS C					e) V'L-MOS		
el mos duran					acosta'l-mos		

a) Substitució de la forma reforçada del pronom acusatiu per la plena: EL → LO: *cumpreu-vul-ló, cumpreu-vus-ló* (Ciutadella, es Migjorn G., 19).

b) Inserció d'una vocal perifèrica abans del segon pronom: ENS → ENZE: *per[ɔ]l muli [ə]nz[ə] l'ha d[ə] gurdà!* (Pradell de Sió, 30).

c) MOS en lloc de ENS (un rellotje *moz [ə]l*) volia enviá (Falset, 35) i de NOS (*cumprem-mul-ló, cumprem-mus-ló*) (Ciutadella, es Migjorn G., 19), en aquest cas amb assimilació consonàntica).

d) MOS amb pèrdua de la *s* de plural (MOS → MO): *mo'l faràn (el café)* (la Vila Joiosa, 21); *MU L'hem de beure an aquet vi* (Eivissa, 20); *El qui MO L'ha fet ès ell* (Beniopa (Gandia), 7*); *Mo l'han deixa(da)* (Morella, 22); *cumprawúl* (Eivissa, Formentera, 19). En algun cas se simplifica la marca de 1a persona del plural: *cómpr[ə]-mu'l*; *cumpr[ə] mú'l* (Eivissa, Formentera, 19).

e) Ordre pronominal CD+CI a Mallorca: *EL MOS duran* (Mallorca); *acosta'l-MÓS* (a Mallorca deim sempre).

3.2.5. NOS + LOS [/n+z/ (/m+z/) + /l+z/] / VOS + LOS [/w+z/ + /l+z/]

ENS ELS C	ENS ELS V	US ELS C	US ELS V	C/W-NOS-ELS	V'NS-ELS	C/W-VOS-ELS	V-US-ELS
ens els porta ⁷⁹		us els compraré ⁸⁰					
a) MOS ELS C							
mos els comprarà							
b) MO'LZE C		VO'LZE C					
mo'lze daran		vo'l-se daran					
c) ELZE MOS C							
elze mos daran							

79. Altres casos: *aquells papers ENS ELS porta ell mateix* (Mataró).

80. Altres casos: *els papers no US ELS bui dunà* (S. Feliu de Pallerols, les Planes, les Encies, Cogolls, S. Iscle de Colltort, S. Miquel de Pineda); *aquests llibres us els compraré* (Mataró, 9); *Els llibres no 'us els vui vendre* (Vall d'Hostoles, 9).

a) MOS en lloc de ENS: *aquests llibres MUS ELS comprarà* (Mataró).

b) Alteració de l'ordre intern pronominal: MOS ELS → MO'LZE: *mu lze d[ə]ran* (per «les», «los») (Fornells, Maó, S. Lluís, 19); VOS ELS → VO'LZE: *vu'lze d[ə]ran* (per «les», «los») (Fornells, Maó, S. Lluís, 19).

c) Ordre pronominal CD+CI a Mallorca: *es bons trossos; es diners ELZ·E MOS faran seuvatges* (amb inserció d'una vocal perifèrica després del primer pronom).

3.2.6. NOS + LA [/n+z/ (/m+z/) + /l+a/] / VOS + LA [/w+z/ + /l+a/]

ENS LA C	ENS L'V	US LA C	US L'V	C/W-NOS-LA	V'NS-LA	C/W-VOS-LA	V-US-LA
a) ENZE LA C					a) I'NZE-LA		
enze la dóna					deixá-nze-la		
		b) VOS LA C		b) W-MOS-LA			
		vus la diré		contau-mos-la			
c) MO LA C		c) VO LA V	c) VO L'V	c) IR-MO-LA	c) V-MO-LA		
mo la daran		vo la compraran	vo l'ha dit	menjar-mo-la	dóna-mo-la		
		d) LA VOS C			d) V-LA-MOS		
		la vos prendran			dóna-la-mós		
e) SE LA C				e) IR-SE-LA			
se la mengem				menjar-se-la			

a) Inserció d'una vocal abans del segon pronom: ENS → ENZE: *Deu ENZ·E LA dóna bona* (Solsona); per *dexá'ns-e la* (la tartana), ha de venir (la gent més instruïda); per *di-xácela* (dexarlanos) (la gent baixa) (Montblanc, 8).

b) MOS en lloc de ENS i NOS i de VOS en lloc de US: *contau-MOS-LA!* (es Migjorn G.); *vus la diré* (Arle, 17).

c) MOS i vos amb pèrdua de la s de plural (MO i VO): proclític: *mu l[ə] d[ə]ran* (Fornells, Maó, S. Lluís, 19); *mu la daran*. No diuen «mus», «vus», sinó «mu», «vu» (Ciutadella, Ferreries, 19); *MU la deixaràn tocà* (Eivissa); *ja mo la pagar[e]m!* (Pradell de Sió, 30); *vu la daran, vul·la daran* (Ciutadella, es Migjorn G., Ferreries, S. Lluís, 19); *vu l[ə] d[ə]ran* (Fornells, Maó, 19); *vu la compraran an aquesta casa?* (Eivissa, 19); *qui vu(s) L'ha dit?* (l'Alguer (Sardenya), 19*); i enclític: *menjarmolá* (Benissa, 6); *dona-MU(s)-LA* [donəmuló] (Eivissa (S. Gertrudis de Fruitera; S. Mateu, S. Jordi)); *tir[ə]mul[é]* (S. Josep de sa Talaia, 20); *dona-mú-LA* (S. Joan, S. Llorenç, S. Rafel d'Eivissa, 20*; S. Antoni de Portmany, S. Carles de Peralta, S. Eulària del Riu, 20).

d) Ordre pronominal CD+CI a Mallorca: *sa casa no LA VOS pendrà; dona-LA-MÓS.*

e) Reducció a /s/ de NOS (→ s): *fem una paella i se la men[d₃]ém (Alcoi, 36); menjarselá (Benissa, 6).*

3.2.7. NOS + LES [/n+z/ (/m+z/) + /l+a+z/] / VOS + LES [/v+z/ (/b+z/) + /l+a+z/]

ENS LES C	ENS LES V	US LES C	US LES V	C/W-NOS-LES	V'NS-LES	C/W-VOS-LES	V-VOS-LES
		a) UZE LES C					
		uze les vull comprar					
b) MO LS VC	b) MO`LES V				b) I-MO- LES	b) (w)-VO- LES	
mo`ls menjarem	mo les agarraven				menjà- mo-les	parti-vo-les	
		c) LES VOS VC					
		les vos menja- reu					

a) Inserció d'una vocal perifèrica abans del segon pronom: US → UZE: *aquestes coses no UZ-E LES bui cumprà (Blanes, 9*).*

b) MOS i vos amb pèrdua de la s de plural (MO i VO): *bullim trumfes i mo`ls men [d₃]arem⁸¹ (el Pont de S., 31); mo les agarra[β]en (Almenar, 31); peres de menja-mo-les (Monòver, 21); aquestes nous partí(u)-VO(S)-LES! (Sort, 17*).*

c) Ordre pronominal CD+CI a Mallorca: *ses dolces no LES VOS menjareu.*

3.3. ELS PRONOMS LI I ELS I LES COMBINACIONS AMB ALTRES PRONOMS

3.3.1. LI + NE [/l+i/ + /n/] / LOS + NE [/l+z/ + /n/]

Hi ha sols tres mostres de la combinació de datiu singular més partitiu. El mateix Alcover declara, en relació amb aquesta combinació: «Trobàrem poquíssims casos d'això» (BDLC, IX, 63).

81. Observem la pèrdua de la marca de femení (cf. 3.1.7.a).

LI'N C	LI N'V	ELS EN C	ELS N'V	C/W-LI'N	V-LI'N	C/W-LOS-EN	V'LS-EN
li'n diria ⁸²		els en vull parlar ⁸³	els en haguessen volgut dur ⁸⁴		clava-li-n ⁸⁵		
		a) ELS NE C					
		els ne baixaven					
		b) LOS NE C				b) IR-LOS-NE	c) V-LOS-NE
		los ne donaràs				enviar-los-ne	dóna-los-ne
		c) LES NE C					
		les ne duràs					

a) Substitució de la forma reforçada per la forma plena de l'acusatiu: EN → NE: ELS NE *baixaven* (Trempl, 13*).

b) Substitució de la forma reforçada del datiu per la plena (tant enclíctic com proclíctic): ELS+ EN → LOS + NE a Mallorca: LOS NE *donaràs*; *per enviar-LOS-NE fe-los-ho pagar!*; *dona-LOS-NE tantes ne vulguen!*

c) Alcover remarca, com a general de Mallorca, per bé que no sembla que l'àmbit sigui tan extens,⁸⁶ l'ús d'un datiu plural que adopta una marca de femení: LES NE: LES NE *duràs dues* (tot Mallorca). També pot aparèixer aquesta forma pronominal amb funció d'acusatiu masculí.

82. *encara LI'N diria més* (Rosselló); *li'n portaré* (Eivissa, 20); *segur li'n dirien un centenar* (Pego, 22).

83. *no'ls en vull parlar* (Falset, 8).

84. *si ELS EN haguessen volgut dur* (S. Julià d'Andorra).

85. *clavali'n! clavan'hi*; *mesuli'n (pegali)* (Bescaran, 24); *dona-LI'N!* (Martinet, 17*; València, Castelló de la Plana, 22); *du-li'n, dona-li'n* (Vinaròs, Benassal, 22).

86. Observem el comentari que Mateu Obrador fa a Alcover en corregir unes proves d'un text del canonge en una carta datada el 5 de març de 1907: «(antepenúltima) *les don, les dich* (a ells) - y lo meteix pag. 365, 7, *les mos menen* (atlots). ¿Troba que va bé *les* (masculí) en lloch de *los*? ¿Heu diuen a Manacor? - porque jo a Felanitx y per onsevulla he sentit dir sempre *los don, los dich*, etc. (a ells) - y *les don, les dich, les mos menen* (a elles). Vat'aquí un punt, que n'haurem de tratar d'asseguts» (vegeu Perea (2011)). Alcover usa aquesta forma molt sovint en els textos del *Bolletí del Diccionari* (per exemple, «A Mallorca n'hi ha que tenen com a por del nom de *català* que donam a n-el Diccionari, y s'estimarien mes que li diguéssim *mallorquí*; mentres devers el reine de València no *les* faria gràcia aquest nom, ni los ne deu fer gaire aquell, perquè voldrien que li diguéssim *llemosí*» (BDLC, I, 35-36)). I encara l'ús de *les* és ben viu encara avui i entre les generacions joves. Heus ací alguns exemples de *les*, extrets de la llengua oral, amb valor tant de complement indirecte com directe: «Els (else) havia de dur a sa platja (els meus fills), però al final *les* me'n vaig dur a sa piscina»; «Vaig convidar n'Aina i en Biel a sa festa, però no sé si hi pensen. —No te preocupis, jo *les* ho recordaré»; «On són es torcabagues? —*Les* he posat dins es calaix»; «Me dus es calçons de damunt es meu llit, per favor? —Ara *les* te duc»; «*Les* vaig fer nets (els cotxes), però no ho pareix». «*Les* veig venir d'una hora enfora, aquests dos; sempre fan ses mateixes bromes».

3.3.2. LI + HO [l+i/ + /w/] / LOS + HO [l+z/ + /w/]

Alcover també indica que aquesta combinació, en relació amb el datiu singular, té un àmbit restringit d'ús: «Li ho: Només en trobarem dins el Reine de València; per això creim que és característic de dit Reine» (BDLC, ix, 52); «ni les Balears ni a Catalunya oriental ni occidental trobarem res d'això; just an el Reine de València viu» (BDLC, ix, 63).

LI HO C	LI W V	ELS HO C	ELS HO V	C/W/IR- LI-HO	V-LI-HO	IR/M/W- LOS-HO	I/V'LS-HO
li ho diré ⁸⁷	li ho enviaré ⁸⁸	els ho diràs ⁸⁹		dis-li-ho; ⁹⁰ porteu- li-ho; ⁹¹ comprar- li-hu ⁹²	dona-li- ho ⁹³	donar- los-ho; ⁹⁴ prenem-los- ho; ⁹⁵ porteu- los-ho ⁹⁶	dí'ls-ho; ⁹⁷ dóna'ls- ho ⁹⁸

87. Altres casos: li hw diré (Ador, 36); *jo LI HU ha(i) dit* (Alacant, 6*); li hu diràs (Benassal, 22); li ho vaig dir (Benifairó de la Vallidigna, Simat de la Vallidigna, Tavernes de la Vallidigna, 7); *no LI HU vaig voler dir* (Benissa, 6*); *que LI HU diguen!* (Castelló de la Plana); li hu vaig dir (el Verger, 7); *no LI HU puc donar* (Gandia i Beniopa, 7*); *jo LI HU venc* (Ibi i Alcoi, 6*); a vostè li u dic (Monòver, 21); li 'u diem (Nules, 3); *jo LI HU venfa* (Ontinyent); li' u dius (Penàguila, 5); no li 'u volen donar (Puig, 3); *ell LI HU dirà* (Sueca); per assòd li hu dic (València, 22); *jo li hu daré* (Xixona, 6).

88. Altres casos: *jo LI HU ha(i) dit* (Simat de la Vallidigna, 7*); li hu enviaré (Xàtiva, 7); li wa dit (Benassal, 22); No li hu ha dit (Alpatró, 22).

89. Altres casos: no'ls hu vaig dir (Alt i Baix Penedès, 8); ¿[ə]lz-hu diràs [əʃɔ]? (Arbúcies, S. Hilarí Sacalm, 19); ELS HU has turnat tot? (Gironella, Prats de Lluçanès, 6); ELS HU acabà (Igalada); ELS HU *direm* (Reus, 8*); *tot això ELS HU baig dir* (Vic, 6*); ELS HO *portaré* (Lleida, Pla d'Urgell); ELS HO *baig di* (Solsona); no'ls ho vull dir (la Fatarella, Villalba, 8); *no'LS HO vullc dir* (Bolulla, 6*); no'ls ho vaig voler dir (Beniopa, Gandia, 7); *no ELS HO va tancar* (Cocentaina); no'ls ho vull donar (Maestrat, 7); no'ls ho vaig voler donar (Ontinyent, Cocentaina, 7); ELS HO *va donar* (València, Villalonga); *no ELS HO vaig donar* (el Verger); ELS HO *vaig dir* (Vilallonga de la Safor, 7, Xàtiva); no'ls ho vaig dir (el Verger, 7); ¿Els ho voldràs donar? (Vinaròs, 7).

90. Altres casos: dislihu (diselo) (Biar, 6, Puig, 3); *dis-LI-HU tu!* (Castelló de la Plana, 7*).

91. Altres casos: portau a ell assòd: porteu-liw (Alcoi, 19).

92. Altres casos: *no vol comprar-LI-HU* (Benidorm, 6); *no ha pogut dir-LI-HU* (Relleu, 6*); *no m'atreixc a dir-LI-HU* (Cocentaina, 7*); *no puc dir-LI-HU!* (Biar), *no vaig poder dir-LI-HU!* (la Vila Joiosa, 6*; Sueca, 7); no vaig voler dirlihu (Benissa, 6); *per portar-LI-HU* (Gandia, 7*, Onda, 3); voldràs dirli hu? (Vinaròs, 7); No vullch dirliu (Oliva, 7); volen atribuirliu (Morvedre (Sagunt), 3).

93. Altres casos: dígalihu (diselo) (Biar, 6); assò a ell/ella dona-li-hu (Benassal, 22); *assò a ell porta-LI-HU* (Alcoi), *diga LI-HU!* (S. Joan d'Alacant, Sueca); *di-LI-HU!* (Morella, 2*; Biar, 6; Benicarló, 2*).

94. Altres casos: *dir-LOS-HO* (Benissa, 6*, Bolulla, Xàtiva); *donar-LOS-HO* (Cocentaina, Finestrat, Benidorm, 6*); *tornar-LOS-HO* (Oliva, Vinaròs); *entregar-LOS-HO* (S. Joan d'Alacant, 6*); *enviar-LOS-HO* (tots els pobles del Maestrat en general); donarlosho (Ontinyent, 7).

95. Altres casos: *prenem-LOS-HO!* *donem-LOS-HO!* (Conca de Tremp, 13*).

96. Altres casos: *porteu-LOS-HO!* (Alcoi, 19*).

97. Altres casos: *dona'LS-HU* (Falset; Pradell, Omells, Mont-roig, Tarragona); *per di'LS-HU* (Reus).

98. Altres casos: *dona'LS-HO!* (Alòs d'Àneu); *porta'LS-HO!* (la Pobra de Segur, 13*); *pòrta'LS-HU!* (S. Julià d'Andorra); *dónalzhu!* (Balaguer, 22; Falset, Mont-roig del Camp, Pradell de la Teixeta, 8); *diga'LS-HO!* (Mallorca).

LI HO C	LI W V	ELS HO C	ELS HO V	C/W/IR- LI-HO	V-LI-HO	IR/M/W- LOS-HO	I/V'LS-HO
					a) V-LO-HI		
					dona-lo-hi		
		b) ELS HEU C					
		els-ehu digueren					
		c) LOS HO C					c) V-LOS- HO
		los ho diràs					dóna-los- ho
							f) V-LES- HO
							<i>mou</i> -les- ho
d) L'HI C	d) L'HI V		d) ELS HI C	d) IR-L'HI	d) V-L'HI		
l'hi diràs	l'hi escriuré		els hi escriuré	pagar-l'hi	torna-l'hi		
e) S'HO C							
s'ho vaig dir							

a) Alteració de l'ordre pronominal i substitució del pronom neutre: li ho → LO HI: dona-lo-hi!; pregunta-lo-hi!, di-[ɛ]-hi (dis-li-hu!) Ja només ho diuen els vells (Vinaròs, 22).

b) Diftongació del pronom HO → ELS EW: ELS-EHU digueren (València); *no* ELS-EHU *vullgué donar* (Llíria).

c) Substitució de la forma reforçada per la forma plena del datiu: ELS HO → LOS HO: proclític (LUS HU *diràs* (Reus, 19*)) i enclític (*diga-LOS-HO que venguen ells o elles; escriu-LOS-HO!* (Mallorca); *diga-LOS-HO tot assò* (S. Joan d'Alacant, 6*); *assò porta-LOS-HO!* (a ells o elles) (Alcoi); *assò a ells/elles dona-los-ho* (Benassal, 22)). De vegades en un mateix indret hi pot haver alternança: *vullc dir-LOS-HO, però a la cara; venia per di'LS-HO* (Gandia, Beniopa); a *dirsho, dirlosho* (Gandesa, 2).

d) Substitució del pronom neutre per una marca de datiu tant si el CD és singular com plural: HO → HI: proclític: *tot això L'HI diràs en veure'l; ¿L'HI duraràs a ton pare tot allò?* (Barcelona); *això no L'HI vaig di* (a ell o ella) (Igualada); *he de di axò a n-aquell -ja l'hi dire jo* (Menorca, 18); *-tot allò vol pagar-L'HI* (Montblanc); *això* (a ell o ella) *no L'HI escriuré* (alt i baix Penedès); *això ja ELS HI (ho) escriuré* (la Bisbal); i enclític: *ay[ɟ] a ell donalhi! tornal'hi!* (Bellpuig, 23); *-dígalí això!, dígal'hi!* (la Granadella, Sant Martí de Maldà (Sant Martí de Riucorb), 22); *tot això diga-L'HI!* (Reus i Tarragona, 8*). Aquestes solucions ratifiquen l'observació d'Alcover quant a l'àmbit d'ús de *li ho*.

e) Simplificació de la combinació pronominal a s: s'hu vatx dir (li hu) (Elx, 21). Substitució del datiu *li* per la forma corresponent del castellà 's': s'HO vaig dir. Es tracta d'un castellanisme, molt més freqüent en l'actualitat.

f) Datiu amb marca de femení: LES-HO: *mou*-LES-HO! (Mallorca). Vegeu § 3.3.1c i nota 86.

3.3.3. LI + LO [l+i/ + l/] / LOS + LO [l+z/ + l/]

LI'L C	LI L'V	ELS EL C	ELS L'V	C/W-LI'L	V-LI'L	C/W-LOS-EL	V'LS-EL
li'l vendre ⁹⁹	li l'ha tornat ¹⁰⁰			donar-li'l ¹⁰¹	dóna-li'l ¹⁰²		compra'ls- el ¹⁰³
						b) w-LE'LS	
						compreu-le'ls	
				c) IR/NT/W- LI-LO	c) v-LI-LO		c) v-LS-LO
				donar-li-lo; mostrant- li-lo; porteu-li-lo	dóna-li-lo		dóna'ls-lo
							d) v-LOS-LO
							porta-los-lo
a) LI U C				a) C/W-LI-U			
el llibre li hu donaré				el paper no vullc donar-li-hu			

99. Altres casos: *exe tinter no li'l vaig voler donar* (Beniopa, Gandia, Oliva, Ontinyent, 7); *el cavall no li'l vendré* (Castelló de la Plana); *no li'l volia tornar* (el Verger); *eixe tinter jo no li'l done* (Simat de la Valldigna); *exe tinter no li'l vaig voler donar* (Sueca, 7; Maestrat, 7).

100. Altres casos: *el llibre no li l'ha tornat encara* (la Vila Joiosa); *Li l'ha haguera enviat* (Castelló de la Plana, 7).

101. Altres casos: *l'instrument no vullc donar-li'l* (Castelló de la Plana, 7*); *exe tinter no vaig voler donarli'l* (a mon germà) (Vilallonga de la Safor, 7); *vol donar-li'l* (Nules, Artana, Vall d'Uixó i Vilavella); *no vaig voler donarli'l o donàrlilo* (Beniopa, Gandia, 7); *eixe cavall no puc donar-li'l o donar-li-lo* (Ontinyent, 7*); *el tinter no vull donar-li'l* (Vilallonga); *donar-li'l* (Xàtiva, 7*); *el sobre no vol entregar-li'l* (Simat de la Valldigna, 7*); *pagar-li'l* (tots els pobles del Maestrat); *donarli'l o donarlilo* (Llíria, 7).

102. Altres casos: *contalil* (Vinaròs, 2); *el llibre a ell/ella dona-li'l* (Benassal, 22); *dona-li'l!* (Llíria).

103. Altres casos: *el llibre a ells compra'ls-EL!* (Sabadell).

*L'HI C	L'HI V	ELS HI C	ELS HI V	C/W-L'HI	I/V-L'HI	C/W-LOS-HI	I'LS-HI
l'hi tornaré ¹⁰⁴		els hi dono ¹⁰⁵		porteu- l'hi ¹⁰⁶	doná-l'hi; ¹⁰⁷ torna-l'hi ¹⁰⁸		posà'ls-hi ¹⁰⁹
						e) W-ELS-HI	
						porteu-els-hi	
f) LE HI C	f) LE HI C			f) C-LE-HI	f) I/V-LE-HI		
le hi tornaran	le hi amagaran			ven-le-hi	di-le-hi dóna-le-hi		
							g) V-LIS
							compre-lís
		h) LIS HI C					
		lis hi donc					
		i) ELS HO V				W-LOS-HO	V-LOS-HO
		els ho vam donar				comprau- los-ho	du-los-ho

a) Vocalització del pronom acusatiu: proclític: *el llibre LI HU donaré* (la Vila Joiosa); enclític: *el paper no vullc donar-LI-HU* (Oliva); donauliu (donalehi) a la senyora (Alcoi, 5); donárlihu (Relleu, (6*)); *el llibre no vaig tornar-LI-U('1)* (Finestrat). Alternances: compraliu-compralilo (compraselo); compreuliu, comprelilo (compradsele) (Xixona, 6).

b) Pèrdua d'una marca de plural i reestructuració de la seqüència: W'LOS-ELS → V-LE'LS: a tals allots es guinavets preng[é]-l[ə]'ls (Formentera, Eivissa, 19).

c) Ús de la forma plena en el pronom acusatiu: V'LS-EL → V'LS → LO: *el llibre a ells dona'ls-lo*, a elles dona'ls-lo (Benassal, 22); *donar-LI-LO* (Nules, Artana, Vall d'Uixó, Vilavella; Xixona, 6; Xàtiva, 7*); *eixe llibre no vullguí tornar-LI-LO* (Alzira, 7*); *mostrantlilo* (Xàtiva, 5); *portau a ell el llibre: porteu-lilo* (Alcoi, 19); *el paper dona-LI-LO*

104. Altres casos: no l'hi vull donar (el llibre a ell) (Alt i Baix Penedès, 8); *el llibre no l'hi turnaré* (Canet de Mar); *el papé* (a ell o ella) *no l'hi bui dunà* (Igualada); *¿Li dones el llibre? L'hi donu* (Valls); *el llibre L'hi dunaré* (a ell o ella) (Maó); *¿Dones lu llibra al minyó? —L'hi donc* (l'Alguer, 21).

105. Altres casos: dono el llibre als meus amics. Io els hi donu el llibre (Valls, 19); *el llibre no ELS hi turnaría* (a ells o elles) (Vilafranca del Penedès).

106. Altres casos: *aquet papé a ell porteu-L'hi!* (Arbúcies, S. Hilari Sacalm, 19*).

107. Altres casos: *veníu per donà-L'hi* (Falset, Pradell, Tarragona, Omells, Mont-roig; Montblanc, 8).

108. Altres casos: *el llibre an el Mestre torna-L'hi!* (Arbúcies, S. Hilari Sacalm, 19*); *tot aqueix paper porta-L'hi!* (Sabadell); donal'hi (Calaf, Castellar de n'Hug, Terrassa, 14); vene-l'hi (ven-le-hi) (Ciutadella, 19); aquest cavall (a ell) cunpra-l'hi! (es Migjorn Gran, 19); *el llibre a l'amic dona-L'hi!* (Valls); cumprel'hí, ven'l'hi! (Ciutadella, Ferreries, 19).

109. Altres casos: *no gosu posà'LS-HI!* (Vendrell); *tinc el llibre per apuntà'LS-HI* (Montblanc).

(Benigànim, 7*); *torna-LI-LO* (Llíria); Alternances: *vols donar-LI-LO o tornar-LI'L?* (Co-centaina); me demana un cigarro y no vaig donarli-lo y donarli'l (d'aquí sortí el donarliu) (Benissa, 6); *el llibre porta-LI-LO!* i *porta-LI'L!* (Alcoi, 19*).

d) Ús de la forma plena en el pronom datiu: $v'LS-EL \rightarrow v'LOS-LO$: *el llibre a ells o elles porta-LOS-LO!* (Alcoi, 19*).

e) Ús de la forma reforçada en el pronom d'acusatiu: $w-LOS-HI \rightarrow w'LS-HI$: *el llibre a n-aquells dos purt[ɛ]w[ə]lzi* (S. Hilari Sacalm, 19).

f) Diftongació del datiu: $L'HI \rightarrow LE HI$: proclític: *jo LE HI som dit* (Gombrèn, Catllar de Conflent); *le hi dich* (Felanitx, 16); *no LE HI tornaràn; a ella LE HI amagaràn* (Mallorca); *no le hi vull donar* (Ascó, 8); *ja LE HI porten* (Calceit, 2*); *si LE HI vas prometre, LE HI has de tení* (cumplir) (Conca de Tremp); *no LE HI vull dir* (Fatarella, Villalba, 8*); *no LE HI diuen* (Lleida, 13*); *LE HI han dit* (Ponts, 14*); *LE HI porien portà* (Sort, 14*); *Le hi donaràs?* (Taús, 31); *fan le hi, la hi vull donar*. Gandesa y tota la comarca (8); *LE HI porten per poc* (Pallerols); *LE HI dic sempre* (Peníscola, 2*); enclític: *a[jʃó] dizlejh!* (el Pont de Suert, 31); *ven-LE-HI!* (el carbó) (Solsona, Anglesola, 6*); *pera dílehi* (decirselo) (la Fatarella, Villalba, 8); *dona-LE-HI!* (Agramunt, la Seu d'Urgell, Ponts, Sort, 14*; la Pobla de Segur; Conca de Tremp, 13); *diga-LE-HI!* (Balaguer, Artesa de Segre, Lleida, Tàrraga, Pla d'Urgell); *a[ɣ]esta cadira a la teua [dʒ]ermana pórtalejh!* (el Pont de Suert, 31); *torna-LE-HI!* (Pallerols, 14*); *torna-LE-HI!* (el llibre) (Solsona, Anglesola, 6*); *du-LE-HI!* (Mallorca). «De manera que Mallorca coincideix amb l'Urgell, el Pallars i Andorra en conservar aqueixa construcció, que és la primitiva de la nostra Llengua». Alternances: *le hi diré y li diré* (Eivissa, 6); *aket llibre (a ell) dónalejh o dónal'hi* (Ordino, 32).

g) Simplificació pronominal: $v'LS-HI \rightarrow LIS$: *aquest cavall (a ells) cunpre-lís!* (es Migjorn Gran, 19).

h) Duplicació del datiu: *aqueix llibra no lis hi vull (a ells) doná* (l'Alguer, 21); *¿Donas lu llibra as minyons? Lis hi donc* (l'Alguer, 21).

i) Conversió de l'acusatiu EL en HO: proclític: *aquests llibres no'LS HU bui cumprà* (Mataró); *eixos llibres no'LS HO vam donà* (Castelló de la Plana, 7*); enclític: *a ells el ca cumprau-lus-hu; a elles l'anell cumpraw-lus-hú* (Eivissa, Formentera, 19); *dú-lus-hu, du-lus-hú* (Eivissa, 19) *eixos tinters no van volé donar-LOS-HO* (Castelló de la Plana); *-dona-LOS-HO!* (el llibre a ell o elles); *torna-LOS-HO* (els llibres a ells o elles) (Mallorca).

3.3.4. LI + ELS [/l+i/ + /l+z/] / LOS + ELS [/l+z/ + /l+z/]

li's vindrà ¹¹⁰		els els vull vendre ¹¹¹	els els obrir� ¹¹²	donar- li's ¹¹³	don�- li's ¹¹⁴ / dóna-li's ¹¹⁵		torna'ls- els ¹¹⁶
a) LI'US C				a) IR-LI'US			
les ulleres no li us (els) donar�				els llibres no puc comprar- li-us			
							b) V'L-ELS
							pregue- le's
				c) IR/W+LI- LOS	c) V-LI-LOS	c) W-LIS-LOS	
				enviar-li- los; regaleu- li-los	porta-li-los	porteu-lis- los	
ELS HI C	ELS HI V	ELS HI C	ELS HI V	C/W-LOS-HI	V'LS HI	C/W-LOS-HI	V'LS-HI
els hi vull donar ¹¹⁷	els hi enviar� ¹¹⁸	els hi tornar� ¹¹⁹		pren- los-hi; ¹²⁰ porteu-los- hi ¹²¹	porta'ls- hi; ¹²² du'ls- hi ¹²³	comprau- los-hi ¹²⁴	du'ls-hi ¹²⁵

110. Altres casos: *els papers no li's vendr * (Oliva); *exos llibres no li's vaig donar* (Ontinyent, 7); *exos tinters no li's vaig voler donar* (Beniopa, Gandia, 7; Benifairó de la Vallidigna, Simat de la Vallidigna, Tavernes de la Vallidigna, 7); *els papers no li's compr * (Sueca).

111. Altres casos: *Els llibres no's els vui vendre* (Vall d'Hostoles, 9); *aquets llibres els els vui turn * (Mataró); *tants de llibres els els regalar * (Canet de Mar); *ell els els comprar * (Falset).

112. Altres casos: *els pertals no els els ubrir * (S. Feliu de Pallerols, les Planes, les Encies, Cogoll, S. Iscle de Colltort, S. Miquel de Pineda).

113. Altres casos: *donarli's (d rse'los)* (Castelló de la Plana, 3); *eixos animals no és possible pagar-li'ls ni tornar-li-los* (Ontinyent); *donarli'ls o don rli'ls* (Beniopa, Gandia, 7); *els papers vols donar-li'ls* (Vilallonga); *donar-li'ls* (Xàtiva, 7*, Ll ria, 7); *els arbres no vol guardar-li'ls* (Simat de la Vallidigna, 7*); *pagar-li'ls* (tots els pobles del Maestrat).

114. Altres casos: *no vaig voler donali'ls* (tinters) (Vilallonga de la Safor, 7).

115. Altres casos: *els llibres a ell donali'ls, a ella donali'ls* (Benassal, 22); *torna-li'ls* (Ll ria).

116. Altres casos: *Els llibres a ells torna'ls-els!* (Terrassa, Calaf, Castellar de N'Hug); *els llibres a ells dona'ls-els* (Benassal, 22).

117. Altres casos: *no's hi vull donar* (els llibres) (Alt i Baix Penedès, 8); *du'ls'hi* (els llibres a ell) (Terrassa, 14); *aquets llibres* (a ell, ella, ells, elles) *ELS HI tornar * (Maó); *aquets llibres ELS HI* (a ell, ella, ells, elles) *bui dun * (Palamós, Palafrugell, 10*); *els llibres* (a ell, ella, ells, elles) *ELS HI tornu* (Valls, 19).

118. Altres casos: *es llibres* (a ell o ella) *ELS HI enviar * (Eivissa).

ELS HI C	ELS HI V	ELS HI C	ELS HI V	C/W-LOS-HI	V'LS HI	C/W-LOS-HI	V'LS-HI
					d) V-LIS	d) W'LS-HI	d) V-LIS
					compra-lís	com-prau'ls-hi	compra-lís
e) LI HI C		e) LIS HI C					
li hi donc		lis hi donc					
f) LOS HI VC					f) V-LOS-HI		
los hi regal					envia-los-hi		
				g) W-ELS-HI		g) W-ELS-HI	
				porteu-els-hi		porteu-els-hi	
							h) V'LZ-HO
							porta'ls-ho

119. Altres casos: *aquets llibres* (a ell, ella, ells, elles) ELS HI *turnaré* (Maó); *he de donar aquets llibres a ells, ja'ls hi donaré* (Menorca); *el llibre a ells no'LS HI vull donà* (Falset); *aquestes cadires els hi / les hi donaré* (tant si el datiu es singular com plural) (Olot, 9); *aquests llibres els hi donu* (a ell) (a ells) igual p'el singular y plural. Aquestes obres els hi donu (a ell) (a ells) (servex «els» per al masculí y femení) (Girona, 9); *els llibres a ells ELS HI donaré* (Canet de Mar); *no'ls hi vull donà* (els llibres a ells) (alt i baix Penedès); *aquets llibres ELS HI* (a ell, ella, ells, elles) *bui donà* (Palamós; Palafrugell, 10); *els llibres* (a ell, ella, ells, elles) ELS HI *tornu* (Valls, 19); *aquests llibres no'ls* (a ells) *hi vull donar* (Vilafranca del Penedès, 8).

120. Altres casos, amb alternança: *pren-LOS-HI* i *pren-LES-HI* (els llibres a ell) (la Conca de Tremp) (13*).

121. Altres casos: *porteu-LOS-HI* (els bancs a ell o ella) (Ponts, Agramunt); *aquets versus* (a ell o ells) *dieu-LOS-HI!* (Reus).

122. Altres casos: *aquets versus* (a ell o ells) *diga'LS-HI!* (Reus); *porta'LS-HI!* (els llibres a ell o ella) (S. Julià d'Andorra); *-aquests llibres portálshi* (a ell) (Agramunt, Ponts, 14); *dona'LS-HI!* (els llibres a ell o ella) (Alòs d'Àneu; 17*); *torna'LS-HI!* (els diners a ell o ella) (Artesa de Segre); *a[ɣ]jets [ɫ]ibres a ell porta'lzhi!* (el Pont de Suert, 31); *vení per donà'LS-HI* (els llibres a ell) (Falset, Pradell, Omells, Mont-roig, Tarragona); *envia'LS-HI!* (els infants a la mare) (la Pobla de Segur); *posa'LS-HI al seu lloc* (per ell o ella) (la Seu d'Urgell, 14).

123. Altres casos: *du'ls'hi* (els llibres a ell) (Terrassa, 14); *els llibres* (a l'amic o amics) *dona'LS-HI!*; *per di'LS-HI* (tal cosa a ells) (S. Coloma de Queralt, Barberà, Camp de Tarragona); *les taules* (a l'amic o amics) *torna'LS-HI!* (Valls, 19*); *doná'ls hi* (Falset, Mont-roig del Camp, Pradell de la Teixeta, 8); *envía'lshi* (tant si la cosa enviada es singular com plural) (la Pobla de Segur, 13); *Aquests llibres porta'ls hi* (a ell) (Sort, 14); *ay[ɔ] a ells donalzi! tornalzi!* (Bellpuig, 23); *porta'ls hi* (a ell) (S. Julià de Lòria, 14).

124. Altres casos: *a ells es cérculs cumpráu-lus-hi* (Eivissa, 19).

125. Altres casos: *du'LS-HI* (els llibres a ells o elles) (Terrassa); *a ells es cérculs, prengu[ə]'lz'hi* (vila) (Eivissa, 19).

a) Semivocalització del pronom acusatiu: proclíctic (*les ulleres no LI US (els) donaré* (la Vila Joiosa, 6*)), i enclíctic (*comprar-els llibres no puc comprar-LI-US('ls)* (Benidorm); *N els papers no puc enviar-LI-US('ls)* (Finestrat, 6*); tals consells no vaig donar-LI-US('ls) (Relleu).

b) Pèrdua d'una marca de plural i reestructuració de la seqüència: $v'LS-ELS \rightarrow v-LE'LS$; a tals ahlots es guinavets preng[é]-l[ə]'ls (Formentera, Eivissa, 19).

c) Ús de la forma plena en el pronom acusatiu: $LI+LS = LI+LOS$: *eixos papers costa d'enviar-LI-LOS* (Alzira, 7*); *me demaná los cigarros y no vaig voler donárlilos, y donarlils* (d'aquí sortí el donarliu) (Benissa, 6); *donar-LI-LOS* (Xàtiva, 7*); *Els llibres a ell o ella regaleu-LI-LOS!* (Alcoi, 19*); porta a ell los llibres: $p[\text{ə}]rtalilos$ (Alcoi, 19); *Els llibres a elles porteu-LIS-LOS!* (Alcoi, 19*). Alternances: $LI'LS \sim LI LOS$: *eixos animals no és possible pagar-LI'LS ni tornar-LI-LOS* (Ontinyent); donarli'ls o donárlilos (Beniopa, Gandia, 7).

d) Simplificació pronominal: $v/l'LS-HI \rightarrow LIS$: aquests cavalls (a ell) cunprelís (es Migjorn Gran, 19); aquests cavalls (a ells) cunprelís (es Migjorn Gran, 19); $w-LOS-HI \rightarrow w'LS-HI$: a ells es círculs cumpráw'lz'hi (vila) (Eivissa, 19). Alternances: $LS'HI \sim LÍs$ *cunprelz-hí i cunprelís!* (Ciutadella, Ferreries, 19).

e) Duplicació del datiu: *¿Donas lus llibras al minyó? -Li hi donc* (l'Alguer, 21); *¿Donas lus llibras as minyons? Lis hi donc* (l'Alguer, 21).

f) Ús de la forma plena en el primer pronom (CD): proclíctic: $ELS HI \rightarrow LOS HI$ (*LUS HI regal* (els llibres a ell o ella) (Eivissa)); i enclíctic: $LS HI \rightarrow LOS HI$ (*envia-LOS-HI!* (els deixebles al Mestre) (Pallerols, la Seu d'Urgell)).

g) Ús de la forma reforçada en el primer pronom (CD): $LOS HI \rightarrow ELS HI$ tant si el datiu és singular o plural: *aquest llibre o llibres* (a ell o ella, ells o elles) *purteu-ELS-HI!* (Arbúcies, Sant Hilari Sacalm, 19*).

h) Conversió de l'acusatiu ELS en HO: porta'ls hu (a ells) (Sant Julià de Lòria, 14); *du'LS-HU!* (els llibres a ells) (Terrassa, 14*); *els llibres a ells dona'LS-HO!* (Artesa de Segre).

Alternances: $ELS ELS \rightarrow ELS HI$ (aquests llibres no'ls els vui vendre (a ells). Se diu mes ordinariament. No'ls hi vui vendre (Besalú, 9)).

Assimilació consonàntica a Mallorca: $ELS/LES HI \rightarrow ETS HI$: *es llibres* (a ell o ella) ELS o ETS o $LOS HI$ *don*; *ses figues* (a ell o ella) ELS o ETS o $LES HI$ *venc*. Si el pronom datiu és plural, no diuen mai *els hi*, *ets hi*, *los hi*, *les hi*, sino *els ho*, *les ho*, *ets ho*, *los ho*. Es una llei que mai falla (Mallorca).

3.3.5. LI + LA [l+i/ + l+a/] / LOS + LA [l+z/ + l+a/]

LI LA C	LI L'V	ELS LA C	ELS L'V	W-LI-LA	I/V-LI-LA	C/W-LOS-LA	V'LS-LA
li la vullc donar ¹²⁶	li l'ha-guera enviat ¹²⁷			porteu-li-la ¹²⁸ / donar-li-la ¹²⁹	donà-li-la ¹³⁰ / porta-li-la ¹³¹		dóna'ls-la ¹³²
a) LI UA C					a) I/V-LI-UA		
no li ua vullc donar la caïra					tanca-li-ua		
							b) v-LOS-LA
							porta-los-la
		c) ELZE LA C	c) ELZE L'V				c) V'LZE-LA
		elze la vull donar	elze l'en-senyaven				torna'lze-la
d) LA LI V						d) W-LA'LS	
la li regalà						comprau-la'ls	
LA HI C	LA HI V	ELS HI C	ELS HI V	C/W-LA-HI	V-LA-HI	C/W-LOS-HI	V'LS-HI
la hi dono ¹³³	la hi han tirada ¹³⁴	els hi dono ¹³⁵			dóna-la-hi ¹³⁶		

126. Altres casos: no li la vullch donar (Maestrat, 7); li la faré (Benifallim, 5); *no LI LA vaig voler dar* (Bolulla, 6*); *no LI LA van volé dí* (una paraula) (Morella, 2*); *si no hi ès, LI LA posen* (Benicarló, 2*).

127. Altres casos: *ja LI LA apanyaré tota aquesta cosa* (Alcoi, 5*); *el llibre no LI L'ha tornat encara* (la Vila Joiosa).

128. Altres casos: portau a ell la cadira: porteu-li-la (Alcoi, 19).

129. Altres casos: no vullch donàrlila (Cocentaina, 7); la mida puc donar-LI-LA (Relleu, 6*); para poderli la donar; pera poder donàrlila (Alcoi, Ibi, 6); no volen donar-LI-LA (Morella); *no vaig voler donar-LI-LA* (Xàtiva, 7*); *Volia comprarli-la* (Benidorm, 6); *la porta volia tançar-LI-LA* (Pego); *vaig pagar-LI-LA* (tots els pobles del Maestrat); vullgué donàrlila (Llíria, 7).

130. Altres casos: no volen donalila (donarlahi) (Morella, 2).

131. Altres casos: *la cadira a ell o ella porta-LI-LA!* (Alcoi, 19*); la llibreta a ell, dona-li-la (Benassal, 22); *posa-LI-LA!* (Benicarló, 2*); *torna-LI-LA!* (Llíria); *dóna-li-la!* pa que calle (Morella, 22); donalila (Pego, 6); *la carta dona-LI-LA!* (Pinós); *voldràs donar-LI-LA* (Vinaròs, 7*); donalila (Xàtiva, 5); *la taronja dona-LI-LA!* (Simat de la Valldigna, 7*).

132. Altres casos: a ells dona'ls-la, a elles dona'ls-la (Benassal, 22).

133. Altres casos: *la pera LA HI dono* (Gandesa i sa comarca).

134. Altres casos: *ja LA HI han tirada* (la Seu d'Urgell).

135. Altres casos: *aquesta cadira a ells no'LS HI dono* (Priorat en general).

136. Altres casos: *dona-LA'HI!* (Alòs d'Àneu, 17*), *dona-LA-HI!* (S. Julià d'Andorra, 14*); *do-*

LA HI C	LA HI V	ELS HI C	ELS HI V	C/W-LA-HI	V-LA-HI	C/W-LOS-HI	V'LS-HI
L'HI VC							
l'hi comprar ¹³⁷							

a) Semivocalització del pronom acusatiu: *no LI UA (la) vull donar la caira* (cadira) (S. Joan d'Alacant, 6*); *la taronja dona-LI-LA!*; *torna-LI-UA(la)!* *afica-LI-UA(la)!* *tanca-LI-UA(la)!* (Simat de la Vallidigna, 7*).

b) Ús de la forma plena: *V'LS-LA → V-LOS-LA: la cadira a ells o elles porta-LOS-LA!* (Alcoi, 19*)

c) Inserció d'una vocal perifèrica (*V'LS-LA → V'LZE-LA: la llapidera a ells torna'LZ·E-LA!* (Sabadell)); o de dues: (*ELZ·E LA vull donà* (Falset); *la doctrina ELZ·E L'ensenyaben* (S. Feliu de Guíxols, 9).

d) Inversió de l'ordre pronominal: *CI + CD > CD + CD: ell LA LI regalà* (una imatge) (Cocentaina); *no LA LI vull donà* (tots els pobles del Maestrat en general, 5*); An aquestes aïllots tal pilota *cumpráw-l[ə]'ls* (Formentera, Eivissa, 19).

En la parla habitual es perd la marca de femení en les combinacions: *la hi → l'hi: la taula* (a ell o ella) *no L'HI compraría mai* (Mataró).

3.3.6. LI + LES [/l+i/ + /l+a+z/] / LOS + LES [/l+z/ + /l+a+z/]

LI LES C	LI LES V	ELS LES C	ELS LES V	IR/IW/C-LI-LES	V-LI-LES	W-LOS-LES	V'LS-LES
li les diré ¹³⁸	li les ha pogut ¹³⁹			comprar-li-les ¹⁴⁰ /doneu-li-les ¹⁴¹	dóna-li-les ¹⁴²	pareu-los-les ¹⁴³	
		a) ELZE LES C					a) V-LZE-LES
		elze les tancaré					porta'lze-les

na-LA-HI (la carta) (Solsona, Anglesola, 6*); *cúmpr[ə]-l[ə]-hj*; *cumpr[ə]-l[ə]-hj* (Eivissa, Formentera, 19).

137. Altres casos: *aquesta cadira* (a ell o ella) *no L'HI vull vendre* (Falset); *la casa* (a ell o ella) *no L'HI llugaré* (Canet de Mar); *la porta* (a ell o ella) *no L'HI vull tancà* (pobles del Priorat); *¿l la taula? També L'HI donu* (Valls); *aquesta L'HI dinaré* (a ell o ella) (Vilafranca del Penedès); *¿Dones la cadira al minyó? -L'hi donc* (l'Alguer, 21).

138. Bolulla (6*).

139. Altres casos: *les ca(d)ires no LI LES ha(i) pogut pagar* (la Vila Joiosa, 6*).

140. Altres casos: *aquelles terres volia comprar-LI-LES* (Pego; Benidorm, 6); *donarliles* (Cocentaina, 7).

141. Altres casos: *Les cadires a ell o ella doneu-LI-LES!* (Alcoi, 19*).

142. Altres casos: *les llibretes a ell dona-li-les, a ella dona-li-les* (Benassal, 22); *porta a ell les cadires: p[ə]rtaliles* (Alcoi, 19).

143. Altres casos: *les taules a ells o elles pareu-LOS-LES!* (Alcoi, 19*).

LI LES C	LI LES V	ELS LES C	ELS LES V	IR/IW/C-LI-LES	V-LI-LES	W-LOS-LES	V'LS-LES
		b) ELZE LIS C					
		elze lis tancaré					
b) LES LI VC							
les li prestà							
LES HI C	LES HI V	LES HI C	LES HI V	C/W-LES-HI	V-LES-HI	C/W-LES-HI	V-LES-HI
les hi donaré ¹⁴⁴	les hi hauria donades ¹⁴⁵	les hi porto ¹⁴⁶		pren-les-hi ¹⁴⁷ / enviar-les- hi ¹⁴⁸ / portau- les-hi ¹⁴⁹	dóna- les-hi ¹⁵⁰	portau-les- hi ¹⁵¹	dóna-les- hi ¹⁵²
d) ELS HI C		d) ELS HI C		d) W-ELS-HI		d) V'LS-HI	
els hi vull donar		els hi vendré		porteu-els-hi		porta'ls- hi ¹⁵³	

a) Inserció d'una vocal perifèrica en el primer pronom (ELS → ELZE): proclític (*aquestes cadires no ELZ·E LES bui bendre* (Besalú, Vall d'Hostoles); *aquestes taules ELZ·E LES vendré* (Canet de Mar, 9*); *no ELZ·E LES bui dunà*; *no ELZ·E LES hem turnades* (Igualada); *a ells ELZ·E LES vui cumprà les taules* (Mataró, 9*); *no ELZ·E LES pagarà* (Falset); *les finestres ELZ·E LES tancaré* (Sant Feliu de Pallerols, les Planes, les Encies,

144. Altres casos: *jo les hi donaré* (Perpinyà, 11); *les copes* (a ells o elles) *no LES HI donaré* (a ells o elles) (Vilafranca del Penedès); *si'm recordab[ə]n, l[ə]z hi diria* (Bagà, 32); *les taules LES HI pararé* (a ell, ells) (Palafrugell).

145. Altres casos: *les peres ja LES HI enviaré* (a ells, elles) (Perpinyà); *LES HI hauria donades* (Gandesa); *LES HI donaré* (les cartes a ell o ella) (Eivissa).

146. Altres casos: *les plomes a ells no LES HI portu* (Canet de Mar); *les taules a ells no LES HI turnaré* (l'alt i baix Penedès); *les taules LES HI pararé* (a ell, ells) (Palafrugell).

147. Altres casos: *prénleshi* (Conca de Tremp, 13).

148. Altres casos: *no puc envial-LES-HI* (les peres a ell) (Eivissa).

149. Altres casos: *portau-LES-HI* (els llibres o cadires a ell o ella) (Sort, 14*); *les cadires porteu-leshi* (a ell) (Agramunt, Ponts, 14).

150. Altres casos: *les copes dona-LES-HI* (a ell o ells) (Vilafranca del Penedès); *porta-LES-HI* (les llapideres a ell o ella) (Sabadell); *porta-LES-HI!* (Calaf, 14*); *torna-LES-HI* (les cartes a ell o ella) (Pallerols, la Seu d'Urgell).

151. Altres casos: *aquestes cadires portáuleshi, portauleshi* (a ells), Sort, 14).

152. Altres casos: *les copes dona-LES-HI* (a ell o ells) (Vilafranca del Penedès).

153. Altres casos: *aquestes cadires porta'LS-HI* (a ell o ells) (Prullans (Cerdanya), 14); *els llibres envia'LS-HI!* (a ell o ells) (Vilafranca del Penedès); *els llibres al Sr. Mestre porta'LS-HI! torna'LS-HI* (els diners a ells o elles) (Arbúcies, S. Hilari Sacalm); *komprelzí* (compre-lz-hí) an *aquestes figures* (Eivissa, Formentera, 19).

Cogolls, Sant Iscle de Colltort, Sant Miquel de Pineda)) i enclíctic (*les cadires a ells porta*'LZ·E-LES! (Terrassa, Calaf, Castellar de N'Hug).

b) ELZE + adjunció de l'estructura: pronom de tercera persona + datiu + plural: L+I+S: *les portes a ells no*'LZ·I LIS *tancaré* (pobles del Priorat).

c) Inversió de l'ordre pronominal: CI+CD → CD + CI: *ella LES LI prestà* (250 lliures) (Alcoi, 5*).

d) LES (CD) + HI → ELS+HI: enclítics (*aquestes cols ELS HI* (a ell, ella, ells, elles) *enviïc* (Girona); *no*'LS HI *vull dunà* (els llibres a ell) (l'alt i baix Penedès); *aquestes cireres «els hi»* (a ells o a ell) *vui donar* (Palafrugell, 10); *¿les cols? Espii! Ja*'LS HI *faré veure* (Catllar de Conflent); *aquestes cols ELS HI* (a ell, ella, ells, elles) *enviïc* (Girona); *aquestes taules els hi vui* (a ell o ells) *dunar* (la Bisbal d'Empordà, 10); *aquestes portes a ells no*'LS HI *vendré* (Priorat en general); *les tasses a ells no*'LS HI *bui da* (S. Coloma de Queralt)) i enclítics (*les taronges a n el Sr. Mestre purtew*[ə]lzi (Sant Hilari Sacalm, 19). Hi ha casos d'alternança de solucions: *les cireres ELS o LES HI* (a ell o ells) *vendré* (Palamós); *les taules* (a ell, ella, ells, elles) *LES o ELS HI compru* (Valls); *io donu les taules als amics. Io les donu als amics. Io els hi donu* (Valls, 19); *aquestes cadires LES o ELS HI* (a ell, ella, ells, elles) *vendré* (Olot, Banyoles); *aquestes taules LES o ELS HI* (a ell, ella, ells, elles) *bui turnà* (la Bisbal)).

4. SÍNTESE DELS RESULTATS

En presentar d'una manera sintètica els resultats de les diverses combinacions pronominals es poden observar tres tipus de modificacions:

a) les que tenen a veure amb l'aplicació de processos fonològics sistemàtics derivats del contacte fonètic: i) assimilacions consonàntiques (MOS EN → MU'n n'anàvem (§ 3.2.1.1.e); ELS/LES HI → ETS HI: *es llibres* (a ell o ella) ELS o ETS o LOS HI *don* (§ 3.3.4)); ii) rotacisme (§ 3.2.1.1.g i § 3.2.1.2.m));

b) les que afecten la configuració de la forma verbal: i) elisió del morf de 1a persona del plural: *ne-mun-né* (Ciudadella, Ferreries, es Migjorn G., Alaior, Maó; § 3.2.1.3.q); ii) elisió del morf de 2a persona del plural: [anévone] (Castelló de la P., Gandia, la Vila Joiosa, Elx; el Verger, § 3.2.1.3.r); iii) alteració d'una part del radical o de tot: a(nem)-mo-ne (Alcalà de X., Biar; §3.2.1.4.s);

c) les que afecten els clítics pronominals. Els dos primers tipus es limiten als exemples ressenyats; el tercer tipus és el que es desenvoluparà a continuació.

Les taules següents mostren les modificacions¹⁵⁴ que els pronoms poden experimentar, les quals responen a tres tipologies:

154. La taula incorpora sols un exemple, però inclou el número de paràgraf per poder localitzar els altres resultats.

a) Processos fonètics no sistemàtics:

Diftongacions	-locatiu (HI → [əj]) -neutre (HO → ew; ELS HO → ELS EW) -datiu (L'HI → LE HI)	-ME HI <i>ajuneí</i> , Eivissa, § 3.1.2.a -M'EW <i>contaren</i> , Bolulla, § 3.1.3; ELS·EHU <i>digueren</i> , València, § 3.3.2.b -jo LE HI <i>som dit</i> , Gombren, § 3.3.3.f
Semivocalització de l'acusatiu en combinació amb el datiu	-LI'L → LI U; LI'LS → LI US; LI LA → LI UA	- <i>el llibre</i> LI HU <i>donaré</i> , la Vila Joiosa, § 3.3.3.a); <i>els llibres no puc comprar</i> -LI-US('ls), Benidorm, § 3.3.4.a); <i>no</i> LI UA (la) <i>vullc donar la caïra</i> , S. Joan d'Alacant, § 3.3.5.a
Inserció de vocals perifèriques	-('N → NE) -(LO'M → LO ME)	- <i>recòrdatene</i> , Benidorm, § 3.1.1.a; ELS NE <i>baixaven</i> , Tremp, § 3.3.1.a - <i>donar-lo-me</i> , Mallorca, § 3.1.4.b
Inserció de vocals epentètiques després de la marca de plural	-ELS ME → ELZE ME -ME'LS → ME'LZE; ENS EN → ENZ·EN; US LES → UZE LES -'LS-LA/LES → 'LZE-LA/LES	- <i>aquestes parets jo</i> ELZ·E ME <i>sun fetes</i> , Catllar de Conflent, § 3.1.5.d -ENZ·E N' <i>anirem</i> , S. Llorenç de Cerdans, § 3.2.1.1.a; <i>aquestes coses no</i> UZ·E LES <i>bui cumprà</i> , Blanes, § 3.2.7.a - <i>la llapidera a ells torna</i> 'LZ·E-LA!, Sabadell, § 3.3.5.e

b) L'ordre pronominal:

CD+CI	-ME/MOS + EL... → EL (LO) /LA/LES/ELS (LOS) + ME/MOS -ENS ELS → ELZE MOS -US LA → LA VOS -LI HO → LO HI -LI LA → LA LI	-el me donaràs, Mallorca, § 3.3.4.a; EL MOS <i>duran</i> , § 3.2.4.e - <i>es diners</i> ELZ·E MOS <i>faran seuvatges</i> , Mallorca, § 3.2.5.b; <i>sa casa no</i> LA VOS <i>pendràn</i> , § 3.2.6.d - <i>dona-lo-hi!</i> Ja només ho diuen els vells, Vinaròs, § 3.3.2.a - <i>no</i> LA LI <i>vullc donà</i> , tots els pobles del Maestrat en general, § 3.3.5.d
-------	--	--

c) La forma morfològica:

Ús de formes plenes (en lloc de reduïdes i reforçades)	-EL → LO; 'LS → LOS	-cumpreu-vus-ló, Ciutadella, § 3.2.4.a; he fet lo possible per llev[ə]mellos, els mals pensaments, Alcúdia, § 3.1.5.b
	-ENS → NOS / MOS	-NUS EN <i>guanyem</i> , Perpinyà, § 3.2.1.1.c; muz [ə]n darán quatre, S. Feliu de Guíxols, § 3.2.1.1.d / MOS NE <i>venim mans buïdes</i> , Mallorca, § 3.2.1.1.f
	-US → VOS	- <i>si</i> VUS EN <i>recordeu</i> , el Vilar, § 3.2.1.2.i; vus la diré, Arle, § 3.2.6.b
	-MOS	-MOS HU <i>va di</i> , Lleida, § 3.2.3.a; naltres no muz hi fiks[ə]m, Pradell de Sió, § 3.2.2.a; nem-mos-né, Binissalem, § 3.2.1.1.e
	-ELS+ EN → LOS + NE ; ELS HO → LOS HO; ELS HI →LOS HI	-LOS NE <i>donaràs</i> , Mallorca, § 3.3.1.b; LUS HU <i>diràs</i> , Reus, § 3.3.2.c; LUS HI <i>regal</i> , els llibres a ell o ella, Eivissa, § 3.3.4.f
	-'LS-EL/LA → LOS-EL/LA; 'LS LO/LA →LOS-LO/LA	-el llibre a ells dona'ls-lo, a elles dona'ls-lo, Benassal, § 3.3.3.c; <i>el llibre a ells o elles porta-LOS-LO!</i> , § 3.3.3.d; <i>la cadira a ells o elles porta-LOS-LA!</i> , Alcoi, § 3.3.5.b
	-LI+LS → LI+LOS	- <i>eixos papers costa d'enviar-LI-LOS</i> , Alzira, § 3.3.4.c
Ús de TOS (analògic)	-TOS	-¿to'n (vos ne) pu[j]au?, Benavarri, § 3.2.1.2.n; minjatoshu!, Gandesa, § 3.2.3.b
Ús de formes reforçades (en lloc de plenes)	-LOS-HI → 'ELS-HI	-el llibre a n-aquells dos purt[ɛ]w[ə]lzi, S. Hilari Sacalm, § 3.3.3.e
	-NOS-EN → ENS-EN	- <i>digueu-ENS-NE UN!</i> , Codolet, § 3.2.1.1.b
Ús de formes reduïdes (en lloc de plenes)	-W-LOS-HI → W'LS-HI	-a ells es cèrculs cumpráw'lz'hi, Eivissa (vila), § 3.3.4.d
Pèrdua d'elements a) Pèrdua de la marca de plural - i reestructuració de la seqüència	-NOS/MOS → NO/MO	-nu n'anem?, Ceret, § 3.2.1.1.f; MU <i>ne du-naràn</i> , Eivissa, § 3.2.1.1.f; mu l[ə] d[ə]-ran, Fornells, § 3.2.6.c; mo'ls men-[dʒ]arem, el Pont de S., § 3.2.7.b
	-VOS →VO	-ja «vu» n[ə] pud[ə]w [ə]nál, es Migjorn G., § 3.2.1.2.k
	-W'LOS-ELS → V-LE'LS:	-preng[ə]-l[ə]'ls, Formentera, § 3.3.3.b

b) I també pèrdua de la consonant inicial	-VOS → O	-[anéwones], Benigànim, § 3.2.1.2.l
c) Reducció	-ENS/NOS-VOS a s / [z]	-s·E'N <i>tornarem</i> , Pinós, § 3.2.1.1.h; <i>ja s·E'N dunaré tantes com vuldreu</i> , Vilabertran, § 3.2.1.2.ny / <i>al·nem-z·E'N!</i> , Palamós, 3.2.1.1.h; <i>fem una paella i se la men[dʒ]ém</i> , Alcoi, § 3.2.6.e; <i>Ç'hu diré (vos ho)</i> , Barberà de la Conca, § 3.2.3.c; <i>al·neu-z·E'N!</i> , Figueres, § 3.2.1.2.ny
	-LI HO → S'HO	-s'hu <i>vatx dir</i> , Elx, § 3.3.2.e
Addició d'elements Duplicació de la marca de plural Duplicació de la marca de datiu	-NE → NES -LI /ELS → LI/LIS HI	-[nəmmoznós], Ariany, § 3.2.1.2.o -aqueix <i>llibra no lis hi vull (a ells) doná</i> , l'Alguer, § 3.2.3.h; <i>¿Donas lus llibras al minyó? –Li hi donc</i> , l'Alguer, § 3.3.4.e
Reestructuració d'elements	-V'LS-HI → LIS	-aquest <i>cavall (a ells) cunpre-lís!</i> , § 3.3.3.g.; <i>aquests cavalls (a ell) cunprelís</i> , es Migjorn Gran, § 3.3.4.d
Canvi de pronoms	-NE per NOS -HO per HI -ELS per HO -LES per ELS -LES per ELS (com a marca d'acusatiu i de datiu plural)	-a/nem-mos-nós, Ariany, § 3.2.1.3.p <i>-aquests llibres no'LS HU bui cumprà</i> , Mataró, § 3.3.3.i <i>-porta'ls hu (a ells)</i> , Sant Julià de Lòria, § 3.3.4.h <i>-aquestes cols ELS HI (a ell, ella, ells, elles) enviüc</i> , Girona, § 3.3.6.d <i>-LES NE duràs dues</i> , Mallorca, § 3.3.1.c; <i>mou-LES-HO!</i> , Mallorca, § 3.3.2.f

5. CONCLUSIONS

1. Les dades d'Alcover aporten una informació global molt completa, que supera la suma de les descripcions particulars que s'han fet fins ara. D'altra banda, els materials mostren solucions que no són actualment vigents (fet que en permet la comparació diacrònica) o que no han estat documentades de manera sistemàtica, com ara l'existència de l'accent en els pronoms a la Catalunya Nord («aprupem-NÚS, Ceret») o a València

(«anemoné (carreguen la veu dalt l'e darrera), Benissa»). També s'hi esmunyen certes indicacions de caràcter sociolingüístic.¹⁵⁵

2. Llevat de solucions pronominals pròpies de determinats indrets, com ara l'ordre en les combinacions amb terceres persones (CD+CI) en mallorquí (cf. *veure'l-me*, 3.1.4; *donar-los-me*, 3.1.5; *la me donaràs*, 3.1.6; *donar-les-me*, 3.1.7; *acosta'L-MÓS*, 3.2.4, *ELZ·E MOS faran*, 3.2.5; *LA VOS pendràn*, 3.2.6, *LES VOS menjareu*, 3.2.7), l'ús de TOS en lloc de VOS a Benavarrí o Calaceit, la substitució del pronom NE per NOS (NE → NOS; a/nem-mos-nós a diversos pobles de Mallorca), altres variants pronominals responen a patrons que afecten indrets de diverses àrees dialectals, fet que genera dificultat a l'hora de vincular els fenòmens a un determinat àmbit lingüístic. Així, la inserció d'una vocal perifèrica en posició enclítica (v/c-ME-NE (porta-me-ne; § 3.1.1), l'ús de formes plenes en lloc de reduïdes, la utilització freqüent de MOS i de VOS en lloc de ENS (§ 3.2.1.1.d) i de US (§ 3.2.1.2.a-b), respectivament, es localitzen a començament del segle XX en un ampli conjunt del territori de parla catalana.

3. És rellevant, en les formes pronominals, la inserció d'una vocal després de la marca de plural (tant si es tracta del primer com del segon pronom de la combinació), de manera que la coda consonàntica requereix una vocal per sil·labificar. És el cas de ME'LS → ME'LZE (m[ə]'lɪz[ə] dunares; § 3.1.5.a), ELS ME → ELZE ME (elze me duran; § 3.1.5.d); ENS → ENZE (ENZ·E N'anirem, § 3.2.1.1; *Deu ENZ·E LA dóna bona*, § 3.2.6.a; o US → UZE (*aquestes coses no UZ·E LES bui cumprà*, § 3.2.7.a). Bonet (2002: 971) la justifica per naturalitat sil·làbica.

4. L'existència de solucions alternatives fan difícil de definir comportaments morfològics o lèxics sistemàtics d'un determinat indret: m'ho digué y me hu digué (Benidorm, 6) o anémon i anémone (Xixona, 6).

5. Cal remarcar la presència de redundància en les combinacions pronominals, fet que justifica la possibilitat de pèrdua conjunta d'elements tant en els clítics com en les formes verbals. Aquest fet pot generar, en verbs molt usats, la desfiguració o pèrdua parcial o total del radical (*mo-ne* a Alcalà de X., Biar o Llucena).

ane[m-n+o+s]	ane[w-w+o+s]
↓ ↓ ↓	↓ ↓ ↓
1a pl 1a pl pl	2a pl 2a pl pl

Aquesta redundància es manifesta especialment en els casos de repetició de clíctic: *vés-te-te'n* (Tossa de M., Lloret de M.); *mo't'hi't* ([mótit] (Bellpuig d'U.); *menja'l-TE'L!* [mənʒəltəl] (S'Arracó, 15*); *m'ha dit que ME LA'M dons i que ME LA'M duga i LES TE LES he donades* (Alcúdia).

7. Sovint, però, també és freqüent la desaparició de trets morfològics. És el cas de la caiguda de s com a marca de plural, en anar seguida d'un pronom que comença en con-

155. Recordem, entre altres exemples. *anau-vos-NES!* [ənəwvosnós]; la gent il·lustrada diu en general *anau-vos-NE!* [ənəwvosnə] (Deià, Valldemossa i molts d'altres pobles de Mallorca).

sonant, en les primeres i segones persones del plural (MO i VO),¹⁵⁶ atès que el plural ja ve donat per les formes pronominals; i encara sovinteja més la reducció de determinats clítics i combinacions pronominals a s, que no deixa de ser la marca de plural (NOS → s en posició proclítica: s·E'N *tornarem* (§ 3.2.1.1.h); s'hu diré (§ 3.2.3.c), se la men[dʒ]ém (§ 3.2.6.e); a /z/ en posició enclítica: a/nem-z·E'N! (§ 3.2.1.1.h); arribem-s·HI! (§ 3.2.2.c); de vos a /s/ en posició proclítica: no s·E'N *aneu!* (§ 3.2.1.2.g) i a /z/ en posició enclítica: a/neu-z·E'N!¹⁵⁷ (§ 3.2.1.2.g). En tots dos casos, el verb ja conté el morf de 1a o 2a persones i aleshores el pronom pot prescindir d'aquestes marques i afegir la marca de plural ([z] en posició enclítica i [s] en posició proclítica). L'existència de redundància, però, no impedeix, en alguns casos, la presència de formes repetides, com ara la duplicació de la marca de plural (NE → NES): nem-mos-nés; *anau*-VOS-NES! (3.2.1.3.b).

8. Romanen encara per comentar les realitzacions de la forma fonològica de *vos*. Si es considera /w+z/ com a representació bàsica i que la vocal medial constitueix una vocal epentètica, són difícils de justificar realitzacions del tipus [néon] ((a)ne(w)-(v)o(s)-(e)n ← /anew+w+z+n/?), on sols és present, en la forma verbal, precisament l'element epentètic i no lèxic. A més, històricament, si MOS es pot explicar per analogia a la persona del singular, US es podria justificar per la pèrdua de l'element inicial labiodental (v)US, com semblen confirmar les solucions *new-o'n* < (a)new-(v)o(s)-(e)n, *anew-o-ne* < anew-(v)o(s)-ne, *ane-o-ne* < (a)ne(w)-(v)o(s)-ne, on és difícil de pensar que tots tres provinguin de la forma bàsica /anew+w+z+n/. En aquest cas, es podria postular un hipotètic /vo+z/ alternant amb /o+z/ en posició inicial.

9. Les dades han permès de detectar, en les realitzacions orals, elements morfològics prescindibles (la marca de femení en ME LES (ME'LZE: m[ə]'lz[ə] *dunares* (ses melles)) o en LA HI (*l'hi compro* (la cadira a ell) o LES HI (*els hi compro* (les llibretes a ell)) i imprescindibles. Els casos de repetició de clític (vés-te-te'n) mostren que el parlant cerca la transparència morfològica davant una certa lexicalització mitjançant la repetició d'elements. El clític de datiu /i/ és un dels pronoms més imprescindibles i que el parlant vol fer més transparent.

10. Alcover titulava el seu treball «Estudis de Sintaxis dialectal catalana», malgrat que, de fet, recull la morfologia pronominal d'un bon nombre d'indrets de parla catalana. A mig camí entre la morfologia i la sintaxi, els clítics pronominals requereixen, per obtenir una explicació completa, una aproximació al seu comportament sintàctic.

11. En darrer terme, a més de formes absents, probablement per infreqüents o perquè no van ser recollides, les taules mostren que els dialectes s'allunyen notablement, en un bon nombre de combinacions pronominals, de l'estàndard central. Aquests dos darrers temes són els que esperen a ser desenvolupats en un treball posterior.

156. Encara que Bonet (2002: 972) justifica la caiguda per generar estructures sil·làbiques màximament simples, sembla que la redundància també té a veure en la pèrdua d'elements de la seqüència verbal precedida o seguida de clítics.

157. En una altra ocasió es justificaran les solucions sordes que s'han localitzat en certs indrets del valencià, del català occidental i fins i tot de l'oriental (cf. 3.2.1.g), algunes de les quals, però, es troben en zona apitxada.

REFERÈNCIES

- ALCOVER, Antoni M. (1916): «Estudis de Sintaxis dialectal catalana», *Bolletí del diccionari de la llengua catalana*, IX, 11-37 i 49-63.
- ALCOVER, Antoni M. & MOLL, Francesc de B. (1929-1933): *La flexió verbal en els dialectes catalans*, Barcelona: *Anuari de l'Oficina Romànica de Lingüística i Literatura* (v. II (1929) [73] 1- [184] 112, v. III (1930) [73] 1- [168] 96, v. IV (1931) [9] 1- [104] 96, v. V (1932) [9] 2 - [72] 64).
- BONET, Eulàlia (2002): «Cliticització», dins Solà, J., M. R. Lloret, J. Mascaró, M. Pérez Saldanya (dir.), *Gramàtica del català contemporani*, Barcelona: Empúries, vol. I, 933-989.
- BONET, Eulàlia i LLORET, M. Rosa (2005): «More on Alignment as an alternative to domains: the syllabification of Catalan clitics», *Probus*, 17 (1), 37-78.
- COLOMINA, Jordi (2002): «Paradigmes flectius de les altres classes nominals», dins Solà, J., M. R. Lloret, J. Mascaró, M. Pérez Saldanya (dir.), *Gramàtica del català contemporani*, Barcelona: Empúries, vol. I, 535-582.
- FABRA, Pompeu (1912): *Gramàtica de la llengua catalana*, Barcelona. Tipografia L'Avenç: Massó, Casas y C^a.
- (1956) *Gramàtica catalana*, Barcelona: Teide.
- LLORET, M. Rosa i VIAPLANA, Joaquim (1996): «Els clítics pronominals singulars del català oriental: una aproximació interdialectal», *Estudis de llengua i literatura catalanes*, XXXII (Miscel·lània Germà Colón 5), Barcelona: Publicacions de l'Abadia de Montserrat.
- MARVÀ, Jeroni (1968) *Curs superior de gramàtica catalana*, Barcelona: Barcino.
- PEREA, Maria Pilar (2005) *Dades dialectals. Antoni M. Alcover*, Palma de Mallorca: Conselleria d'Educació i Cultura. Govern de les Illes Balears, CD-ROM; també a alcover.iec.cat.
- (2011) «Els imperatius en contacte amb els enclítics pronominals», *Miscel·lània Wheeler* (en premsa).
- VIAPLANA, Joaquim (1980): «Algunes consideracions sobre les formes pronominals clítics del barceloní», *Anuario de Filología*, 6, 459-483.

RESUM

Aquest treball pretén d'analitzar morfofonològicament el comportament de les combinacions pronominals binàries de primera, segona i tercera persones del singular i del plural i d'estudiar les alteracions que poden experimentar quan els pronoms es troben en posició proclítica o enclítica amb les formes verbals. L'estudi es basa en un repertori obtingut principalment del treball d'Antoni M. Alcover, "Estudis de Sintaxis dialectal catalana", publicat el 1916 en el tom IX del *Bolletí del diccionari de la llengua catalana*

(11-37 i 49-63) i secundàriament dels seus quaderns de camp, que emplenà entre 1900 i 1922. Amb tots els materials s'ha format un corpus de 3.870 registres, dels quals, per a aquest estudi, se n'han fet servir 1.449. En el treball es contrasten l'ordre de les combinacions pronominals, l'ús i la distribució de formes plenes i reforçades, el valor de les vocals epentètiques i el paper de la redundància i de la desaparició de morfs.

PARAULES CLAU: morfologia, clítics, dialectologia, variació lingüística, català.

ABSTRACT

Clitic pronoun combinations in Catalan dialects

This paper is an attempt to make a morphophonological analysis of the behaviour of binary pronoun combinations in the 1st, 2nd and 3rd persons singular and plural with a view to examining the changes that they may undergo when in proclitic or enclitic position with respect to the verb. The work is based on a corpus obtained principally from Antoni M. Alcover's article "Estudis de Sintaxis dialectal catalana", published in 1916 in the *Bolletí del diccionari de la llengua catalana* (IX, 11-37, 49-63), and additionally from his field notebooks, written up between 1900 and 1922. The corpus contains 3,870 records, of which we used 1,449 for the present study. In this article we contrast the order of pronouns, the use and distribution of full and reinforced proclitic forms (e.g. *me v. em*), the value of epenthetic vowels and the role of redundancy and elision of morfs.

KEY WORDS: morphology, clitics, dialectology, linguistic variation, Catalan.